

155

ST. KORBEL
POLSKI SYSTEM
STENOGRAFIJI

155

*Stenographie
polonaise*

STANISŁAW KORBEL

POLSKI SYSTEM
STENOGRAFJI

DLA SZKÓŁ I SAMOUKÓW

NAKŁADEM POLSKIEGO ZWIĄZKU WYCHODŹCTWA
PRZYMUSOWEGO W HANOWERZE

1948

BIBLIOTEKA
UNIwersytecka
w Toruniu

1393254

Znaczenie stenografji.

Zadaniem pisma jest pochwycić i utrwalić słowo mówione. Jak zwykle nasze pismo spełnia to zadanie?

Oto rozdrabnia słowa na ich składowe części, na głoski, niby na atomy, a następnie każdą cząstkę przedstawia osobnym znakiem, dwoma lub nawet trzema znakami, literami, wreszcie ustawia szeregi pojedynczych liter — i tak tworzy wyrazy.

Całe to postępowanie, mające na celu napisanie wyrazu, jakkolwiek odbywa się najczęściej szybko wskutek wielkiej wprawy piszących, jednakże i tak za powoli w stosunku do biegu słów w mowie żywej, pozostaje więc daleko w tyle za słowem mówionem, a tem bardziej za myślą. Toteż z dosłownego utrwalenia wypowiedzianych słów pismo zwykle rezygnuje, bo zrezygnować musi tak, jak piechur, choćby najszybciej stawiał kroki, nie może dorównać pędowi automobilu. Wiele pięknych i ważnych słów, które pragnęlibyśmy mieć utrwalone, często ginie bezpowrotnie; *verba volant, scripta non manent*. W pewnych wypadkach, gdy zależy nam na dosłownem zapisaniu słów, żywa naturalna mowa lub naturalny lot myśli zniżają się do poziomu nieudolnego pisma i zamieniają się w powolny dyktat, często przerywany przykrem powtarzaniem wyrazów, wyczekiwaniem. Myśli, napływające wartkim strumieniem do głowy, sączą się z pod piszącego pióra nikłym potoczkami, jakby kapią kropelkami, nieraz wiele tracąc ze swej pierwotnej czystości.

Nie ulega więc wątpliwości, że nasze współczesne pismo jest niedołężne, jest czemś przestarzałem w dzisiejszem życiu, którego hasłem jest postęp i pośpiech, pęd do doskonałości, wygody, zredukowanie wysiłków człowieka do minimum przy maksimum efektu pracy. I pismo to, które w swej istocie od 2.000 lat nie postąpiło w rozwoju ani krok naprzód, panuje do dziś dnia wszechwładnie we wszystkich sferach społecznych; to samo niedołężne pismo jest dziś narzędziem myśli zarówno ludzi wybitnych, uczonych, jak i najpospolitszych wyrobników i prostaczków.

A przecież ten upokarzający stosunek pisma do mowy i myśli nie jest wcale twardą koniecznością, przyrodzoną cechą gatunkową pisma. Wszakże istnieje pismo, dorównujące biegowi mowy w zupełności, pismo utrwalające słowa w chwili ich powstawania, zatem wierny odpowiednik mowy — stenografja, która po-

winna zapanować przynajmniej w rękach ludzi inteligentnych w miejscu panoszącego się dziś przeżytku.

Znakami stenograficznymi zapisać można wszystkie wyrazy w podobny sposób, jak liczby cyframi t. zw. arabskimi zamiast uciążliwego wypisywania ich literami. To porównanie daje jaskrawy obraz sprawności stenografji w stosunku do nieudolności pisma zwykłego. Z jakim uczuciem patrzylibyśmy na człowieka, zapisującego szeregi liczb literami, słowami, z takim wrażeniem stenograf patrzy na piszącego długimi szeregami liter słowa, które zapisać można łatwo i czytelnie małemi znaczkami, jakby cyframi. Ile korzyści oddać może takie uproszczenie pisma, może sobie wyobrazić każdy, kto często posługuje się pismem; może sobie wyobrazić, że czynność pisania, ta czynność przykra i ogólnie niechętna, schodzi do minimum, wyrazy w chwili ich pomyślenia lub wypowiedzenia są już na papierze, jak cyfry, — może sobie wyobrazić, ile czasu, trudu, a nawet zdrowia, wzroku i nerwów zaoszczędzi dzięki stenografji przez wiele lat życia.

Toteż wielka pomoc, jaką daje stenografja w ciągu całego życia, opłaci sownie mały trud nauczania się tej praktycznej umiejętności.

Wiadomości wstępne.

Stenografja (ścisłopis, stenos = ścisły, grafo = piśnię) jest sztuką, która umożliwia dokładne zapisanie choćby najszybciej wypowiedzianych słów zapomocą znaków jak najprostszych tak, że pismo to czyli stenogram można z łatwością odczytywać, jak pismo zwykłe.

System niniejszy, wzorowany na systemie Gabelsbergera-Polińskiego, jest „literowy“, t. zn. ma za podstawę alfabet, zbudowany z tych samych elementów, jak w piśmie zwykłym. Toteż sposób pisania jest taki sam: trzymanie ołówka (pióra), skośne ułożenie papieru, pismo lekko pochylone w prawo.

Wskazówki praktyczne. Do pisania używa się papieru gładkiego z linjami w równych odstępach: w pierwszym stadium nauki — układ czterolinjowy, po przerobieniu zaś pierwszej części nauki należy przejść do zwykłych pojedynczych linii (w bruljonie), a po nabyciu wprawy pisać nawet bez linii. Ołówek średnio miękki (nr. 3) powinien być zawsze starannie zacięty. Pisanie piórem na początku nauki wpływa korzystnie na dokładność pisma.

Jak się uczyć? Każdy znak stenograficzny po odczytaniu z książki należy kreślić starannie i dokładnie według wzoru w książce po kilka razy, następnie cały ustęp przestenografować z „klucza“ (na końcu książki), poczem odczytywać swe pismo, porównując ze stenogramami w książce. Bardzo pożyteczne jest często odczytywać stenogramy, poprzednio przerobione. Trzeba też jak najczęściej pisać pod dyktandem.

Przerobienie całego podręcznika według powyższych wskazówek, jak i wskazówek, podawanych w ciągu wykładu w przypiskach, gwarantuje wyuczenie się stenografji; na przerabianie pobieżne, „od niechcenia“, szkoda czasu.

Podział przedmiotu. Nauka stenografji dzieli się na dwie części:

I. Pismo zupełne, zawierające także pewne nieznaczące skrócenia, które w czytaniu łatwo się uzupełniają w każdym wyrazie. Pismem takim stenografować można dyktaty z szybkością do 80 słów na minutę.

II. Pismo skrócone, zawierające skrócenia, które odczytuje się na podstawie znajomości języka lub też na podstawie logicznego związku wyrazów w zdaniu. Tem pismem stenografować można dosłownie najszybciej wypowiedziane żywe słowo.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Pismo zupełne.

I. Alfabet.

W stenografji alfabet jest jeden: nie odróżnia się liter wielkich od małych. Znaki alfabetu mieszczą się w czterech liniach.

Układ linii: linja górna .....
 „ średnia .....
 „ główwa .....
 „ dolna .....
 Pole górne .....
 „ główne .....
 „ dolne .....

Wedle wysokości rozróżniamy w stenografji:

1. znaki małe — zajmują mniej więcej połowę pola głównego,
2. znaki średnie — zajmują całe pole główne,
3. znaki zwiększone — są nieco wyższe niż znaki średnie,
4. znaki wielkie — zajmują dwa pola.

W pewnych połączeniach poznamy też kilka znaków, zajmujących trzy pola (znaki przedługie).

1. Znaki małe:

k, n, r, s, l = ł.

Znaki spółgłoskowe łączymy albo bezpośrednio: *kk =* , *nn =* albo dodanym łącznikiem: *rr =* , *ss =* , *ll =* ¹⁾.

Samogłoski po spółgłoskach wyrażamy przez połączenie lub napisanie znaków spółgłoskowych w pewien właściwy dla każdej samogłoski sposób.

I tak: obrazem dźwięku *e* jest połączenie spółgłosek w zwykły sposób. Mamy zatem zgłoski:

er = , *es =* , *el =* , *ke =* , *re =* , *se =* ,
le = , *er =* , *en =* , *ne =*

Na początku i na końcu wyrazu oznaczamy *e* poziomą kreską dopisaną: *er =* , *es =* , *el =* , *ke =* , *re =* , *se =* ,
le = lub wyprostowanym łącznikiem: *ek =* , *en =* , *ne =*

¹⁾ Początkowe *le =* pisać takim ruchem (pokazując w powiększeniu): *e* środkowe *le =* pisać tak: , końcowe zaś *le =* — tak: (lekko naciśnięcie). Przećwiczyć!

²⁾ Stenogramy należy ćwiczyć według wskazówki na str. 5.

Dźwięk *ę* wyróżniamy dodaniem kropki pod znakiem *e*:

ę ; kropkę *ę* można najczęściej opuścić: *ę*

Spółgłoski, następujące po sobie bezpośrednio, tworzą „grupy spółgłoskowe” (szczególne połączenia spółgłosek), które poznamy później. Niekiedy przy zwykłym połączeniu nie czytamy *e*, kierując się znajomością wyrazu: *ę*

Dźwięk *a* oznaczamy pogrubieniem (lekkim naciśnięciem z góry na dół) poprzedniej spółgłoski:

ka = *ka*, *na* = *na*, *ra* = *ra*, *sa* = *sa*, *la* = *la*. Oczywiście po znaku pogrubionym połączenie spółgłosek już nie oznacza *e*.

Znak alfabetowy *a* = *a* wypisujemy na początku wyrazu i po *e* (*ea*) *a*. Początkowe *al* = *el*, *ar* = *er*.

2. Znaki średnie:

b, p, d, t, g, m, z, ż, w,
ba, pa, da, ta, ga, ma, za, ża, wa.

Znaki: *g, ż* łączymy z następującym znakiem za pomocą kluczki, którą na końcu wyrazu opuszczamy:

ba, pa, da, ta, ga, ma, za, ża, wa
ba, pa, da, ta, ga, ma, za, ża, wa
ba, pa, da, ta, ga, ma, za, ża, wa
ba, pa, da, ta, ga, ma, za, ża, wa

Na końcu wyrazu można *s* wpisać w niektóre spółgłoski: *bs, ps, ds, ts, gs, ms, zs, żs, ws*; *z* przed spółgłoską i na końcu wyrazu można pisać wygodniej przez *s*: *zs, zs, zs*

1) Wszystkie znaki należy pisać wąsko, smukło.
2) *a* przed znakami, zaczynającymi się wyżej, wygodniej ucześcić wyżej.
3) *ge* czytamy *głe*, zatem *i* nie potrzeba oznaczać.

b b b b w w w w p p p p k k k k d d d d t t t t s s s s p p p p
 p p p p y y y y h h h h k k k k

Dźwięk o oznaczamy wyokrągleniem poprzedniej spółgłoski:

o. o. o. o. u. u. u. u. 7. 7. 7. 7. p. p. p. p.
 bo, po, do, czo, mo, no, lo, ro, so, go, dzo, to, fo, ko, co, zo, zo,
 j. j. j. j. s. s. s.
 ho, szo, szczo, wo, jo.

U. U. U. U. t. t. t. t. c. c. c. c. e. e. e. e. i. i. i. i. o. o. o. o. u. u. u. u.
 u. u. u. u. t. t. t. t. d. d. d. d. e. e. e. e. i. i. i. i. o. o. o. o. u. u. u. u.
 e. e. e. e. i. i. i. i. o. o. o. o. u. u. u. u. p. p. p. p. s. s. s. s. t. t. t. t. k. k. k. k.
 p. p. p. p. s. s. s. s. t. t. t. t. k. k. k. k. pou= e. dou= e. s. s. s. s.

Dźwięk q wyróżniamy w razie konieczności kropką pod ó:

q. q. q. q. d. d. d. d. t. t. t. t. k. k. k. k. p. p. p. p. s. s. s. s.

Znak o-e piszemy na początku wyrazu i przy innej samogłosce:

4. Skrócenia. Zdania.

Krótkość pisma stenograficznego można wzmocnić przez różne sposoby skracania wyrazów.

1. Opuszczamy dźwięki słab b b w y m a w i a n e, np.: końcówkę ł po spółgłosce: h h h h; l, ł między spółgłoskami: h h, d przed c, cz: h h; dźwięki podwójne (lub podobne) piszemy pojedynczo: h h h h s s s s t t t t k k k k.

2. Opuszczamy końcówki gramatyczne (zwłaszcza po znakach końcowych), wynikające ze związku wyrazów:

g. g. g. g. e. e. e. e. i. i. i. i. o. o. o. o. u. u. u. u. p. p. p. p. s. s. s. s. t. t. t. t. k. k. k. k.
h h h h s s s s t t t t k k k k

¹⁾ Zamiast zo możemy w środku wyrazu pisać wygodniej so.

...
...
...
...
...
...
...

Znaczniki: kiedy=~, gdzie=~, ponieważ=~, rzecz=~,
rzeczywiście=~, oczywiście=~, nareszcie=~, mianowicie=~,
między=~, wątpię=~, więc=~, -ej=~, -ej=~, pomoc=~.

Zdania. ...
...
...
...
...
...
...

6. Dźwięki i, y oznaczamy wybitnie przedłużonym łącznikiem. Dźwięk i wyróżniamy od y przed niektórymi spółgłoskami przez ich zmiękczenie.

...
ry, rzy, ży, szy, czy, szczy, ki, li-ty, sy, si, zy, zi, cy, ci, dzy, dzi, by, bi,
...
py, pi, my, mi, wy, wi, ny, ni, ty, dy, gi, fy-fi, dzi, dzi, fji, il, in, idź.

¹⁾ Jak wiadomo: gie-ge. — ²⁾ Nie zawsze łączymy z wyrazem. — ³⁾ Ni jest dwukrotnie przedłużonym znakiem nie.

w r o t a k i e m w z a s t a w i e j e s t b r a t n i
 i o g i e r n i a m i s t a t y c k i e m k a t a k a n t u g a
 d z i e k o t k i s a s t a t y c k i e m g r e s s i w a s
 s t a t a m i s t a t y c k i e m s e s e s i e s t e
 u p a t a t b o o n i m i s t a t y c k i e m
 u p i e s z p o l e f u g a s t a t y c k i e m   znaczniki
 b e k t   k a m p a t   u p a t

Dźwięki ij, yj: *y i j k u l b o s a n*

Znaczniki. jeże^li-^f *aby-* ^gwszystko-^z tylko-^g *gd-* ^lwgdy-^l
by- ^zwidzi- ^{s s z s i}dla- ^ew. dlatego-^l

Zdania. *z r a d o g a i w r e p e l i m*
e t a s z b a t s t e s a o p e u e t i d e s t a n
a l l e r p e j n e d i c h n o m i e m s e a n e s z p r
b i t h r o s o j s t a t o u t p s e d a t a n p k
w a o w o c a j e t e h o n e t i z x o r t e
w r o t a s s i p h i a n t e m e t e d e d

7. Przedrostki, przyrostki i końcówki. Przedrostki i przyrostki są to przybranki na początku i na końcu wyrazów, końcówki zaś oznaczają formy gramatyczne wyrazów. Np. w wyrazie „bezczyerności” — czyn jest pniem, *bez* — przedrostkiem, *ość* — przyrostkiem, *i* — końcówką. Dla pewnych takich przybranek i końcówek posiadamy uproszczone znaki. Niektóre przedrostki są też przyimkami.

Przedrostki i przyimki: *nad- n e t h m o g*
przed- p e s t e s e t s t e d e g e t

od(p)= *o d p*
 w(we)= *w e w e* zrostkowe w
 w środku wyrazu (po innym zrostku) opuszczamy: *da da*
ca ca
 naj= piszemy osobno przed znakiem obniżonym: *na ja*

Przed *u* zrostki obniżamy: *u u*

Przed niektórymi znakami wygodniej uczepiać zrostki wyżej:
z z w w

Przyrostki i końcówki. Przed przyrostkami często można opuścić niektóre dźwięki: takie skrócenia łatwo odczytamy na podstawie znajomości wyrazu (np. *ucz-iwość-uczciwość*).

-ć, -yc, -ić= *ć y c* znaczn.: *ć y c*

W pewnych zwrotach można końcówkę *ć* opuścić: *ć*

ci ści c

-kolwiek= *ko w*

-ość= *ość* kość, gość= *ość* wość= *ość* żość= *ość* szość= *ość* chość= *ość* tość= *ość*

ość ość ość ość ość ość ość ość ość ość ość

skrócenia: *ość ość ość ość ość ość ość ość ość ość ość*

-stwo, ctwo, dztwo= *ość ość ość ość ość ość ość ość ość ość*

-ów= *ów* lów= *ów* ków= *ów* sów, zów= *ów* czów, ców= *ów* rów= *ów* ówka= *ów*

-ówna= *ówna*

spółgłoski, z którymi *ów* się nie zlewa, można opuścić: *ów*

¹⁾ Znaki małe i średnie pozostają na dole.

²⁾ Dalsze skrócenia na stronie 33.

-owe, -awe, -iwe, -owne, -wite, -wczę, -wszy, -wskie — możemy

opuścić w: *ow aw iw owne wite wczę wшы wskie*

-ejsze-esze: *owj zj wj* -(s)my, -(s)cie: *my cie*

Przyrostki i końcówki, pisane u góty w połączeniu z wyrazem:

-iczne, -giczne, -tyczne, -teczne, -tateczne, -tryczne i t. p. *icn gicn tyczn tecz tateczn tryczn*

icn gicn tyczn tecz tateczn tryczn

-ckie, -ickie = *ck ic* -ciel, -iciel; ciót = *ic i*

-tem -tym = *tem tym* -tego = *tego* -tych, -tach = *tych tach*

-ąc, -jąc = *ac jac*

Znaczniiki: wobec = *wob* zamiast = *zami*, natomiast = *nat* na-

tychmiast = *ntych*, dotychczas = *dot*, tamtejszy = *tam*, tutejszy = *tute*

Zdania. *W tym roku w Warszawie odbyła się konferencja*

dotycząca spraw politycznych i kulturalnych. Wzięli w niej udział

przedstawiciele z różnych krajów. Konferencja zakończyła się

zgodnym oświadczeniem. W oświadczeniu wyrażono nadzieję

na bliższe spotkanie. Konferencja odbyła się pod przewodnictwem

prof. dr. J. Kowalskiego. Wzięli w niej udział przedstawiciele

z różnych krajów. Konferencja zakończyła się zgodnym

oświadczeniem. W oświadczeniu wyrażono nadzieję na bliższe

spotkanie. Konferencja odbyła się pod przewodnictwem prof. dr.

1) Dalsze skrócenia na stronie 33.

II. Grupy spółgłoskowe i zgłoskowe.

Spółgłoski, następujące po sobie bezpośrednio, łączymy w grupy spółgłoskowe różnemi sposobami:

1. Połączenie spółgłosek najkrótszym łącznikiem: $bl = \underline{l}$ $zb = \underline{b}$
2. Wpisanie jednej spółgłoski w drugą: $zl = \underline{l}$ $gr = \underline{r}$ $sp = \underline{p}$
3. Stopienie spółgłosek w jednolity znak: $dr = \underline{r}$ $kr = \underline{r}$ $dw = \underline{w}$

Przed samogłoską *u* obniżamy grupę spółgłoskową, jak jednolity znak: $blu = \underline{u}$ $zlu = \underline{u}$ $snu = \underline{u}$ $sku = \underline{u}$

Grupy zgłoskowe tworzymy podobnie jak grupy spółgłoskowe, lecz łączymy tu zgłoskę ze spółgłoską, np. $na-s = \underline{s}$ $dow = \underline{w}$

1. Grupy spółgłoskowe i zgłoskowe z: l, k, n.

Grupy spółgłoskowe: *ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll*
bl, dl; czł, tl, fl, kl, ml, pl, sl, wl, gl, zl, chl,

Grupy zgłoskowe: *szl, mp, ksz, nd* *wał, wiel, kosz, kóm, komp. kap.*

ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll
ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll
ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll

Znaczniiki: *podług = ll*, *własny = ll*, *właściwy = ll*

koto = ll, *zew-wewnątrz = ll*, *obfity = ll*

Zdania: *ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll*

ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll
ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll
ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll, ll

5. Dł. m. m. s. f. m. n. g. c. b. s. f.
 2. Dł. m. m. s. f. m. n. g. c. b. s. f.
 3. Dł. m. m. s. f. m. n. g. c. b. s. f.

2. Grupy spółgłoskowe i zgłoskowe z: s, z, (z jako zrostek lub przyimek.

Grupy spółgłoskowe: z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

sm, zm, śm, st, z t, sf, z f, zg, zdz, zsz,

c. c. c. c. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

sp=z p, śp, sw=z w, św, sch, sc, z c, ście, zb, zd, zj, ns, ks, kś, rs.

W środku wyrazu z przyimkowe zamienia się na s: niezbe-

zd = z, niez = z, wzr = z.

Grupy zgłoskowe: z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

res = rys, mys, kaz, rozw, posp, bezp, desp = dysp.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

Często po s wpisaniem opuszczamy końcówkę: z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

Znaczni: wspólny = z, zwłaszcza = z, przez = z, względ = z

skąd = z, stąd = z, gdyż = z, także = z, bezpieczny = z

Zdania. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z. z.

Handwritten practice text in cursive script, consisting of several lines of text.

3. Grupy spółgłosek i zgłosk z: r, rz.

Grupy spółgłosek: r, ɹ, ʀ, ʁ, ʐ, ʑ, ʒ, ʝ, ʒ, ʒ, ʒ, ʒ, ʒ

br, brz, tr, trz, fr, gr, grz, wr, zr, chr, pr,

ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ, ɹ

prz, spr, dr, drz, mr, kr, krz, dro, drzo, pro, mro, sro, śro, rsz rd.

Grupy zgłosk: cz, cz, cz, cz, cz, cz, cz

cz, der, marz, karz.

Handwritten practice text in cursive script, consisting of several lines of text.

Znaczniki. Bardzo = r prawo = ɹ prawda = ʀ prawdopodobne = ʁ

prócz = ɹ środek = ʐ zresztą = ʑ przeciw = ʒ wrócić = ʝ

Zdania. ...

Handwritten practice text in cursive script, consisting of several lines of text.

Wzrosty i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi
 i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi i cięgi

4. Grupy spółgłoskowe i zgłoskowe z: w.

Grupy spółgłoskowe: l, ł, l, z, ż

bw(bw), dw(dw), ćw, rw, kw(kw), tw(tw),

ch, chw, gw, gzw, szw, czw Grupy zgłoskowe: l, ł, z

chw(chw), gw(gw), dzw, szw, czw. baw, bow, dziw,

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

tow, chow, daw, dow, rów, pow, powie, powro, prow.

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

z, ż, z, ż, z, ż, z, ż, z, ż

Znaczniki: bowiem - l, obowiązek - ł, wbrew - z, nawet - ż

Zdania. l ł z ż z ż z ż z ż

z ż z ż z ż z ż z ż

z ż z ż z ż z ż z ż

z ż z ż z ż z ż z ż

k... ..
 p... ..
 s... ..
 m... ..
 w... ..

5. Wyrazy obce. Pisownię wyrazów obcych możemy często uprościć przez: 1. opuszczenie w nich jednej z dwóch samogłosek, występujących obok siebie lub j w środku wyrazu (ea, eu, ua, ja, jo).

ea - e... ..
 eu - e... ..
 ua - u... ..
 ja - j... ..
 jo - j... ..

2. Zastosowanie uproszczonych przedrostków i przyrostków.

Przedrostki: arcy- = a: a... ..

eks, egz- = e: e... ..

kon- = k: k... ..

re(rep)-, rew- = r: r... ..

trans- = t: t... .. dew, dyw = e: e... ..

Przyrostki: -cja, -icja, -tacja, -tracja = c: c... .. cje = c: c... .. cji = c: c... ..

-cja- = c: c... ..

-cyjny, -icyjny, -tacyjny, -tracyjny = c: c... ..

-cjalny, -cjonalny = c: c... ..

¹⁾ Dalsze skrócenia na str. 33.

-cjalistyczny, -cjonalistyczny = *[Handwritten cursive examples]*

-tor, -ter = /-tarz = *[Handwritten cursive examples]*

-tywa = /, -tywny = *[Handwritten cursive examples]*

-grafja = /, -graficzny = *[Handwritten cursive examples]*

-tura = /, -turalny = *[Handwritten cursive examples]*

Zdania. *[A paragraph of handwritten cursive text, likely a sample of the 'Zdania' exercise.]*

Przegląd znaczników.

Aby = *[Handwritten examples]* aż = *[Handwritten examples]*

Bardzo = *[Handwritten examples]* bowiem = *[Handwritten examples]* był = *[Handwritten examples]*

[Handwritten examples] bezpieczny = *[Handwritten examples]*

Chcę = *[Handwritten examples]* choć = *[Handwritten examples]*

Dla = *[Handwritten examples]* dokąd = *[Handwritten examples]*

1) Dalsze skrócenia na str. 33.

dotąd = *et m q m* dotychczas = *eb eb* dopiero = *l*

Gdy = *e b e e* gdzie = *l l l l l* istotny = *z*

Jak = *b b b n y k o n o n* jeden = *b b b o b*

b b b n a l jest = *z f z y v* jeszcze = *k* jeżeli = *z* już = *z*

Każde = *a a a d f* kiedy = *a a a l* koło = *a a* kto = *a*

a a który = *v i i o y y p p p s s* Lub = *z*

Mianowicie = *l* między = *l l* mimo = *l l l m* może = *z*

Nad = *z m* naprzód = *z a z* nawet = *z* niżeli = *z*

Obecny = *z* obfity = *z* obowiązek = *z z z z* oczy-
wiście = *l o z* pewien = *a*

Podług = *z z* ponieważ = *z b* potrzeba = *l l l* powszech-
ny = *z* prawo = *z b n o x e r z k e e o e*

e e e l m a e r e l a n d a prawda = *e p b*
b b b e n e z prócz = *z* przeciw = *b b b o m b*

przed = *z z o z z* przez = *z o* pomoc = *z z k*

Raz = *z l b m f h o e y z m p z k*

z m różny = *z* rzecz = *l l l y o l l l*

Sam = *a o f b u o n* śród = *z z* środek = *z o*

Tak = *a a a a a p a z* tamtejszy = *m* ten = *z*

z z z z z z z p n n też = *z* trzeba = *z*

tudzież = *z* tutaj = *z z* tych = *l b n* tylko = *m*

Wątpię - W ważny - W wbrew - B wewnątrz - W
widzi - W więc - W własny - W
właściwy - W wobec - B wrócić - W
wreszcie - W wspólny - W wszystko - W wtedy - W
względ - W
Zamiast - Z zresztą - Z zwłaszcza - Z
Zaden - Z że - Z

Różne skrócenia.

Bądź co bądź - B bez porównania - B bez wątpienia - B
bez wyjątku - B bezzwłocznie - B bynajmniej - B
etc. - E ewentualnie - E itd. - I itp. - I jak
wiadomo - W jak wyżej - W wyżej wymieniony - W np. - N
następujące - N niezawodnie - N niniejszem - N od
czasu do czasu - O oddawna - O po dziś dzień - P
po największej części - P przy sposobności - P równo-
cześnie - R również - R rzeczpospolita - R święty - S tak
zw. - T tam i napowrót - T to znaczy - T
tu i ówdzie - T wogóle - W wskutek tego - W z po-
ważaniem - Z zewszehmiar - Z zewszehstron - Z z po-
wodu - Z Wielmożny Pan - W

Nadto skracamy nazwy miar: metr = $2\ 2\ 2\ 2\ 2^2$ gram = 2 ,
 $2\ 2\ 2\ 2\ 2$ monet: $2\ 2\ 2\ 2\ 2\ 2\ 2$

Dni: $2\ 2\ 2\ 2\ 2$ godzina = 2 min. = 2 sek. = 2

Miesiące: $2\ 2\ 2\ 2\ 2\ 2\ 2\ 2$

Tytuły: dr. = 2 inż. = 2 prof. = 2 hrabia = 2

Liczby większe okrągłe oznaczamy skröceniami: sto = 2^0
tysiąc = 2^1 milion = 2^6 Np. $6^0\ 2^1\ 3^0\ 4^1\ 5^0\ 10^0\ 12^0\ 8^0\ 6^0\ 3^0$

Do tych znaków dopisujemy przedrostki, przyrostki i końcówki: $2\ 2$

Można też użyć znaku stenograficznego:

$2\ 2$

Liczebniki nieoznaczone:

$2\ 2$

Skracamy też wyrazy dłuższe, powtarzające się w tekście lub tylko w jednym zdaniu: $2\ 2$

Tytuł, wymieniany w nadpisie listu, skracamy w tekście wykrzyknikiem: $2\ 2$

Znane cytaty, zwroty, wypisujemy tylko początkowymi wyrazami, znacząc resztę kropkami: $2\ 2$

Trudniejsze wyrazy obce, nazwiska, piszemy zwykłym pismem.

Używamy też skröceń niestenograficznych (niektórych uproszczonych): cetnar = 2 procent = 2 promille = 2 paragraf = 2 pierwiastek = 2 prostopadły = 2 ś. p. = 2

Uwaga. Po ukończeniu pierwszej części stenografji należy czytać ustępy stenografowane na końcu podręcznika.

CZEŚĆ DRUGA.

Pismo skrócone.

Aby stenografia osiągnęła możliwie największą szybkość i dorównała żywemu słowu, musi stosować dalsze skrócenia przez opuszczanie wszystkich dźwięków, których z łatwością domyślić się można. Użycie takich skrótów jest rzeczą dowolną i indywidualną. Skracać należy ostrożnie i z umiarkowaniem, gdyż często skrót, który w czasie pisania wydawał się łatwym do odczytania, później w czytaniu zawodzi. Łatwiej odczytywać, a zatem lepiej skracać dalsze wyrazy w zdaniu, zwłaszcza ostatni, niż wyrazy początkowe, zwłaszcza pierwszy.

Przedrostków w żadnym skróceniu nie pomija się, znaczniki nie ulegają dalszemu skróceniu.

Skrócenia tworzymy przez: 1) wypisanie samego początku wyrazu (skrótów początkowe),

2) wypisanie końca wyrazu na linii średniej (skr. końcowe),

3) wypisanie początku i końca wyrazu (skr. mieszane).

Odczytujemy zaś skrócenia na podstawie znajomości języka (skr. językowe), np. *przedsię-stwo = przedsiębiorstwo*, lub na podstawie logicznego związku wyrazów w zdaniu (skr. logiczne) np. *wszystkie zabu zostały zbu. = wszystkie zabudowania zostały zburzone.*

Końcówki gramatyczne odczytujemy zasadniczo w formach najprostszych, w liczbie pojedynczej (chyba że liczba mnoga wynika niezawodnie z innych wyrazów). Formy niezwykle (np. imiesłowy) oraz liczbę mnogą (z wyjątkiem j. w.) oznaczamy wyraźnie.

I. Skrócenia początkowe.

1. Skrócenia początkowe z u, którego symbolizacja jest bardzo wybitna, należą do najczytelniejszych.

Cudzy¹⁾ p. p. r. o. ~ p. p. u. c. p. l. ~ p. p. o. p. l. p. p. r. o. o. g.
p. r. o. ~ Długi = p. c. e. s. c. e. l. e. r. e. l. e. e. e. r. o. d. e. b. l. e. h.
p. o. r. c. e. l. l. ~ p. e. c. e. a. c. e. b. t. e. r. e. l. e. b. w. o. c. e. e. a. r.

¹⁾ Każdy zwrot ćwiczyć aż do osiągnięcia największej wprawy.

grze... Drugi-... Góra-... Grunt-... Gubić-... Komunikacyjny-... Krótki-... Kupno-... Ogólny-... Potudnie-... Późny-... Próba-... Publiczny-... Punkt-... Pścić-... Rachunek-... Regularny-... Ruch-... Rzucić-... Skutek-... Służyc-... Szczegół-

lb. p b s r s b z d d d n s b n b ... Tłumaczyć = z . \ o d z . y l a
 l d s z k r z g z n l l t o ... Trudny = z . z s n z k l l a l z q l d e l
 o p z c d e l y l l e l q n g d n d c n u n z z n l d g z k n d 50 c l
 Uwaga = s . l u s . i . e d z n b s . A n d j c n d z q ... s b h s n g j s i
 zupełny = s . l p i e l s l a o s b s s n P o s 7 c a s o

Zadanie. Lepiej z góry, niż pod górę. Dobre długo się pamięta, a zle jeszcze dłużej. Ludzkość i narody ciężkie przechodzą próby. Doliny poprzeczne są najczęściej krótsze niż podłużne. Miasta, położone na równinie, zabudowane są w kształcie koła, bo wtedy między wszystkimi ich punktami odległość jest najkrótsza. Woda pochłania niedużą ilość powietrza, a nader chciwie rozpuszcza w sobie amoniak. Coraz to więcej obszarów stepowych zamienia się na grunta uprawne. Ilość opadów zmniejsza się w miarę posuwania się w głąb lądu. Dotychczasowe nasze prace nie wyszły jeszcze z okresu prób. Przemysłowcy i kupcy powinni oprócz wykształcenia zawodowego posiadać również ogólne, a w szczególności na polu ekonomii. Handel hnrtnowy dokonywa się w głównych centrach handlowych przez dowóz towarów ze źródeł produkcji. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej regulują cenę bawełny i zboża na rynku europejskim. Państwo nakłada cła na dowóz obcych produktów, które utrudniają wytwórstwo krajowe. Mniej dawały się nam odczuwać braki, dopóki nie zaliśmy potrzeb. Woda, krążąc pod ziemią, rozpuszcza w sobie różne sole i gazy, a źródła, nasycone więcej temi ciałami nazywają się mineralnemi.¹⁾

2. Skrócenia początkowe z o q.

Początkowe zgłoski, zawierające o, pospolite w języku polskim, (często jako zrostki np. *po, do*), mogą być jednozglóskowemi skróceniami początkowemi przeważnie wtedy, gdy zawierają grupę spółgłoskową lub zgłoskową. Zresztą występują w połączeniu ze zrostkami, więc jako skrócenia wielozglóskowe.

Chodzić = j . e . z a b i z n i . j . j . e . j a . l . m . d . e . z . n . y . l . o . z . y . z . j .
 s . z . a . c . z . o . l . y . s . y . e . s . t . d . z . d . e . z . d . e . z . z . z . d . e . z .
 y . a . n . z . d . e . z . n . o . z . d . e . z . d . e . z . l . e . z . l . e . z . p . l . e . z . l . e . z .

¹⁾ Po wyćwiczeniu ustępu „Zadanie“ ołówkiem można często kontrolować osiąganą szybkość pisania w następujący sposób: Odliczam w ustępie pewną liczbę wyrazów (np. 50) i piszę te słowa suchym piórem, nie patrząc pod pióro, lecz w książkę, tyle razy, dopóki wszystkich odliczanych słów nie napiszę w ciągu jednej mmuty według sekundowej wskazówki zegarka położonego przedemną. Z biegiem nauki zwiększam stopniowo końcową szybkość pisania.

Ciąg = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Drobnym = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Droga = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Forma = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Groźba = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Krok = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Kwota = 3. Prosić = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Prostym = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Protest = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Prowadzić = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Rząd = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Spodziewać się = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Sposób = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Stopień = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Stosunek = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Szkoda = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Wiazać = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*
 Zgoda = *cz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*

Zadanie. Szlachetny myśli o sobie samym na końcu. Zbytek doprowadza do złych skutków. Porządek jest duszą wszystkich rzeczy. Bezstronny w sądzie nie wiąże się żadną stroną, ani względami osobistymi, lecz tylko tem, co jest słuszne. Kto nie działa dla dobra kraju, ten go nie kocha. Nowa treść rozsądza stare formy. Lepiej pozostawić pracę nie zaczętą, niż nie skończoną. Powietrze jest ośrodkiem, w którym rozchodzi się głos. Metoda polega na doborze właściwych środków i zastosowaniu tychże w ten sposób i w takim porządku, aby z jak najmniejszym trudem i w jak najkrótszym czasie doprowadziły do zamierzonego celu. Handel to potężna dźwignia życia społecznego. Człowiek, mogąc dzięki handlowi przysporzyć sobie w każdej chwili obcych płodów, jest też w możności spotęgować swe potrzeby i swą kulturę ogromnie wzbogacić. Zaprowadzenie dróg żelaznych ma ogromny wpływ na rozwój stosunków gospodarczych kraju. Stopa procentowa zależna jest od stanu rynku pieniężnego. Reforma wyborcza zmierza do nadania wszystkim obywatelom równego prawa wyborczego.

3. Skrócenia początkowe z i, a, e.

Te skrócenia mają w pierwszej zgłosce najczęściej grupę spółgłoskową lub zgłoskową.

Bliski = b l i s k i   Chwycić = c h w y c i ć   Ćwiczyć = ć w i c y ć   Liczyć = l i c y ć   List = l i s t

Wysoki = w y s o k i   Zwyczaj = z w y c z a j

Charakter = c h a r a k t e r   Granica = g r a n i c a   Kształt = k i e t a t   Stan = s t a n

Staw = s t a w   Świadczyć = ś w i a d c y ć   Tracić = t r a c i ć

St. de p. g. k. p. c. c. i. d. h. e. z. b. g. Trafic' - z. z. c. h. a. f.
2. ~ y. n. b. k. g. m. z. c. g. z. p. c. e. d. z. e. d. i. l. e. z. a. b. a. d.
m. d. k. b. d. c. h.

Skrócenia z e są z reguły grupami spółgłoskowemi i ub zgłoskowemi bez samogłoski e. Podobnie też mogą samogłoski i, a odpaść w skróceniach początkowych; wówczas sama grupa spółgłoskowa lub zgłoskowa pozostanie skróceniem wyrazu.

Czerpać - l. l. g. h. e. g. d. l. e. g. e. s. r. e. a. s. h. e. k. ~ e.
Gielda - k. z. n. z. Kład - c. c. p. e. a. d. e. s. t. o. b. o. r. e. n. e.
Kwestja - 4. b. 3. 2. 0. 6. 3. 3. c. e. n. Kłopot - z. z. c. h. a. f.
Pisać - 6. 6. i. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Ptaciz - 6. 6. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Step - 2. stap - 7. 4. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Strzec - 2. z. z. c. h. a. f. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Sredni - 2. s. r. e. d. n. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Trzymać - 2. o. f. T. z. y. m. a. c. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Twierdzić - 2. t. w. i. e. r. d. z. i. c. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.
Żelazo - 2. z. e. l. a. z. o. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. a.

Zadanie. Wolę widzieć, niż słyszeć. Lepszy przykład niż rada. Pokaż, że głowę nie dla kształtu nosisz. To jest kształt myśli moich. Jedna chwila potrafi zniszczyć pracę lat wielu. Kto grozi, ten przestrzega. Człowiek może

się do każdego klimatu przyzwyczaić. Handel bywa najczęściej pierwszym impuilem, który zbliża do siebie narody. Deficyt kasowy jest tylko chwilowym niedoborem, gdyż pokrycie wpłynie dopiero później. Według ustawy leśnej nazywa się lasem każda parcela, oddana pod uprawę leśną i zapisana w katastrze gruntowym jako las, choćby na niej chwilowo drzewa nie rosły. Spółka akcyjna może być założona tylko na mocy osobnego zezwolenia rządu. Żegluga rzeczna ma zastosowanie tam, gdzie nie chodzi o szybkość, lecz o tanią komunikację, a więc przy artykułach masowych. Kradzież staje się zbrodnią ze względu na wartość rzeczy skradzionej. Postęp ludzkości nie ma granic. Człowiek mądry nie goni za czczą sławą, ani też nie wzgardzi słuszną chwałą, która jest najszczytniejszą nagrodą prawdziwej cnoty. Dobre wychowanie jest majątkiem, który chyba z życiem można utracić. Kto cudzego pragnie, swoje traci. Czego trudno dostąpić, to bardziej nęci. Złe sumienie jest największym ciężarem. Cześć jest jak wyspa stroma i nieprzystępna; gdy się z niej zejdzie niema już powrotu. Im więcej jest w kraju dobrych szkół, tem bardziej wzrasta oświata. Przemysł rozwinął się najwyżej w tych krajach, które posiadają dostateczną ilość węgla kamiennego i żelaza. Sprzeczność czynów z wolą i postanowieniem jest dowodem braku charakteru.

4. Skrócenia początkowe wielozgłoskowe.

Wyrazy wielozgłoskowe, których pierwsza zgłoska jest mało charakterystyczna, pospolita (np. przedrostek), skracamy zapomocą dwóch lub trzech początkowych zgłosek.

Absolutny = *z*. Administrować = *ad - d - d*. Adwokat = *ad*.
 Alfabet = *7*. Amortyzować = *z - w - z*. Bezowocny = *z - w - z*.
 Bezludny = *z - d - z*. Bezpodstawny = *z - z - z*.
 Bezpowrotny = *z*. Bezprzedmiotowy = *z - z*. Bezprzykładny = *z*.
 Doskonały = *z - z - z*. Dyplomatyczny = *z*. Eksport = *z*.
 Historia = *z - z - z*. Kapitał = *z - z - z*.
 Kandydat = *z*. Klasyfikować = *z - z*. Konfiskata = *z*. Kontrakt = *z - z - z*.
 Lekceważyć = *z - z - z*.
 Największy = *z - z - z*. Najważniejszy = *z - z*. Najwyższy = *z - z*.
 Osoba = *z - z - z*. Podobny = *z - z - z*.
 Polega = *z - z - z*.
 Posiadać = *z - z*. Pospieszny = *z - z*.
 Pospolity = *z*. Przekonać = *z - z - z*.

Przygotować = *u b u u s d o p a g a l* Przywilej = *u n a e s k*
 Ratyfikować = *u r u r u r u r u r* Rozum = *u e d o l p l e o*
 Warunek = *u e b u n g u l g u e l e s r a b e r e r e*
u g o u a b e p a r u Wiadomo = *u e d e r e s u b l*
 1. d. 3. Wystarczyć = *u e u e s i u e a d u e r e d e f e*
 u e u b Zatatwić = *u e e o u r u m / k a p u e* Zasada = *u o p a u o a l*
u e u o t u g t a u u u r a s t a u o

Zadanie. Nauka nie poparta przykładem, nie wzbudza chęci do naśladowania. Ten postępuje konsekwentnie, kto stosuje się w życiu do zasad, jakie wyznaje. Zadaniem historii jest nie tylko opisywać same wypadki, ale także wykazywać ich przyczyny i skutki, wiązać je w organiczną całość, powołać do życia przeszłość i przedstawić ducha czasu, który ją ożywiał. Wskutek udoskonalenia środków komunikacyjnych i ułatwienia eksportu i importu wyrównują się ceny towarów, wzrastając na miejscu wytwarzania, a taniejąc na miejscu zużycia. Pretensją, uznana za słuszną, stanowi prawo dla tego, kto ją posiada. Koszta transportu mają wybitny wpływ na cenę towaru. Za przechowanie depozytu i opiekę nad nim pobiera bank pewne umówione wynagrodzenie. Gminy mają własny i poruczony zakres działania. Za stratę, jaką kupiec ponosi przy sprzedaży detalicznej otrzymuje od wytwórcy pewien opust na wadze towaru. Układy między państwami, zanim nabiorą mocy prawnej, muszą być ratyfikowane. Do banku składa się pieniądze celem fruktyfikacji kapitału. Cukier surowy przez przerafinowanie staje się możliwym do konsumcji. Kiedy umysł za młodu przyjmie kierunek błędny, nierychło się w życiu tego pozbędzie. Banki handlowe zakładają się zwykle dla zaspokojenia kredytu w świecie handlowym, wskutek czego wierają one na rozwój handlu korzystny wpływ. Stany Zjednoczone Ameryki Półn., Anglja, Francja i Belgja są obecnie największymi bankierami świata. Las kapitalizuje się przez coroczny przyrost.

II. Skrócenia końcowe.

Skrócenia te, używane bardzo rzadko, dają się zastosować do tych wyrazów, których końcowy znak jest bardziej charakterystyczny, lub takich, które w danym tekście powtarzają się często w różnych formach gramatycznych; do skrótów bowiem końcowych wygodnie dopisuje się końcówki. Skrócenia te piszemy na linii średniej.

Adres = *u o t u r u r e l e* Fabryka = *u r u r u r u r u r*
 Materjał = *u u u u u u u u u u* Weksel = *u o p a u e* Wniosek = *u o u e l*
 Wpływ = *u s s s e s* Zwyczaj = *u u u u u u u u u u*

W wyrażeniach utartych, w których zależy nam na oznaczeniu formy gramatycznej, skróceniem końcowym może być sam przyrostek lub końcówka, np. *cierpliwość* - *ość*, *sprawiedliwość* - *ość*, *wiadomość* - *ość*, *wolność* - *ość*, *administracja* - *cja*.

Zadanie. Na wekslu umieszcza się adres osoby, która ma weksel zapłacić na wypadek odmowy, trasata. Śledztwo wstępne przeprowadza sędzia śledczy, który jednak na tok samej rozprawy głównej nie ma żadnego wpływu. Samodzielne działanie jednostki w klubie parlamentarnym może tylko wyjątkowo osiągnąć skutek, gdyż tak do postawienia wniosku, jak i do wniesienia interpelacji potrzebuje poset poparcia swoich kolegów klubowych, w przeciwnym bowiem razie ani sam wniosek ani interpelacja nie mogą być nawet wzięte pod obrady. Przemysł przerabia materiały surowe na fabrykaty. Sąd jest to władza, powołana do wymiaru sprawiedliwości. Położył życie za wolność i ojczyznę.

III. Skrócenia mieszane.

Skrócenia te tworzymy z początku i końca wyrazu, opuszczając część środkową. Znak końcowy, którym najczęściej jest końcówka lub przyrostek, dopisujemy do znaku początkowego przez: 1) połączenie znaku końcowego, 2) nadpisanie znaku końcowego, 3) podpisanie znaku końcowego, 4) skrzyżowanie znaku końcowego.

Końcówki gramatyczne łączymy ze znakiem początkowym wtedy, gdy początek wyrazu jest skróceniem łatwo czytelnym i niedwuznacznym, w innych wypadkach znak końcowy piszemy oddzielnie. Np. ze skróceniem niedwuznacznym, *śro...* możemy łączyć wszystkie końcówki bezpośrednio, jak ze znacznikiem; natomiast ze skróceniem wieloznacznym *pu* nie łączymy końcówek, lecz piszemy je osobno, gdyż takie skrócenia będą czytelniejsze.

Przyrostki łączymy ze znakiem początkowym wtedy, gdy ich znaki wyraźnie wskazują istnienie przyrostka, np. *reprezentacja* - *cja*.

liberalizm - *izm*; w przeciwnym razie znak końcowy piszemy osobno, np. *abstrakcyjny* - *ny*, *koleżeński* - *ski*.

1. Połączenie znaku końcowego.

Łączenie końcówek gramatycznych¹⁾.

Końcówki rzeczowników: *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*, *ca*.

¹⁾ Przykłady w dziale „Skrócenia mieszane” przetłumaczone są w „Kluczu”

przymiotników: *cały cały cały cały cały*

dobry dobry dobry dobry dobry

czasowników: *biegać biegać biegać biegać biegać*

Wogóle staramy się unikać dopisywania końcówek do skrótów początkowych, oznaczając końcówki raczej w wyrazach nie skróconych; gdy to jest niemożliwe, a wyraz skrócony nie jest długi, nie stosujemy skrótów.

Łączenie przyrostków:

-nie: *być być być być być*

-cja¹⁾-cyjny: *cały cały cały cały cały*

-lk: *cały cały cały cały cały*

-in, -ina: *poziomy*; -izna: *cała cała cała*

-isko: *cały*; -cki: *cały cały cały cały*

-ista: *cały cały cały cały cały*

-izm: *cały cały cały cały cały*

-ość: *cały cały cały cały cały*

-stwo: *cały cały cały cały cały*

-tyczny, i t.p. *cały cały cały cały cały*

-tywa: *cały cały cały cały cały*

¹⁾ Jeśli związek wyrazów w zdaniu na to pozwala, piszemy zamiast -cja, -cyjną prostszą formę -cje.

Do skrótów mieszanych można też zaliczyć takie skrócenia, które polegają na opuszczeniu choćby jednego znaku środkowego a nawet tylko na krótszem połączeniu znaków — oczywiście poza zasadami elementarnej części stenografji.

Godny = 2. ea. 2. m. ka. 2. 2. liczba = 1. obcy = 2.
firma = 2. forma = 2. książka = 2. termin = 2.

Zdania. *[Handwritten stenographic text consisting of several lines of shorthand symbols.]*

Zadanie. Narody przechodzą ciężkie doświadczenia. Nie wolno nam pozostawać biernymi świadkami doniosłych wypadków. Ta okoliczność komplikuje sprawę. Przyzwyczajenie jest drugą naturą człowieka. Nadzieja obiecuje zwycięstwo. Filozofja użycia jest najbrzydszą filozofją życia. Dążymy do tego, aby zabezpieczyć sobie niezależną egzystencję. W krajach ciemnych i źle rządzonych trudno o miłość ojczyzny. Szlachetna konkurencja jest motorem postępu. Wiedza, nabyta w szkołach ludowych, jest podstawą dla zdobycia oświaty zapomocą doświadczenia i szkół zawodowych i wyższych. Dzięki decentralizacji mają gminy pewną władzę, nieraz bardzo rozległy samorząd. Banknot społeczny jest to przekaz na zlecenie okaziciela, płatny za okazaniem. Używanie miar i wag, które nie odpowiadają ustawie, podlega grzywnie. Należy rozróżnić autentyczne dokumenty od falsyfikatów. Środki komunikacyjne wywierają dodatni wpływ na rozwój i ułatwienie stosunków handlowych. Sumę czekową zobowiązuje się bank wypłacić do rąk okaziciela. Stan średni oznacza klasę obywateli pośrednią

Handwritten text, likely a list of words or names, partially illegible due to cursive and fading.

Zadanie. Terazniejszość jest krótką chwilą, ograniczającą przeszłość od przyszłości. Często zbrodnia uchodzi winowajcy płazem. Przemysł ręko-dzielniczy opiera się na pracy ręcznej przy pomocy narzędzi ręcznych Bawełna strzelnicza jest ciałem silnie wybuchającym, które otrzymuje się ze zwykłej bawełny zapomocą mieszaniny kwasu azotowego i siarkowego. Korespondent zajmuje się załatwianiem i przechowaniem korespondencji. Sedyfor załatwia formalności na komorach celnych. Cukler surowy przerabia się na konsumcyjny przez przerafinowanie. Pełnomocnik w granicach swego pełnomocnictwa podpisuje firmę. Agent handlowy prowadzi przedsiębiorstwo na własny rachunek, nie powinien jednak reprezentować firmy konkurencyjnej. Zapłata kary konwencjonalnej nie uwalnia od dopełnienia kontraktu. Państwo otacza handel opieką prawa, nadając kupcom przywileje, ale też nakładając na nich pewne obowiązki. Racjonalnie prowadzone księgi handlowe stanowią mocny dowód w procesie handlowym. Korespondencja jest źródłem, skąd buchalterja czerpie dane do księgowania. Prawodawca nie może przewidzieć wszystkich wypadków. Narodami nazywamy ludy, stojące na wyższym stopniu oświaty i mające wyższe społeczne urządzenia, objawiające w swych dziełach dążenia do wyższych celów, pracujące wspólnie z innymi narodami nad rozwiązaniem zadania człowieka na ziemi.

3. Podpisanie znaku końcowego.

Znak końcowy podpisujemy pod początkowym, jeżeli w środkowej opuszczonej części wyrazu lub w podpisanej końcówce znajduje się dźwięk u.

Końcówki dopisujemy tylko w razie konieczności:

-u : *Handwritten examples of words ending in -u*
-u-ny: *Handwritten examples of words ending in -u-ny*
Przyrostki: u-cja: *Handwritten examples of words ending in -ucja* u-ent: *Handwritten examples of words ending in -uent*
-u-ek: *Handwritten examples of words ending in -u-ek* u-or: *Handwritten examples of words ending in -u-or*

Zdania. *Handwritten examples of sentences illustrating the use of final signs.*

Handwritten notes at the top of the page, possibly related to the previous page's content.

4. Skrzyżowanie znaku końcowego.

Skrzyżowanie znaku końcowego z początkowym jest symbolem dźwięków i, y w opuszczonej części wyrazu.

-ika: *Handwritten example of the 'ika' symbol.* yna: *Handwritten example of the 'yna' symbol.*

-t-cja: *Handwritten example of the '-t-cja' symbol.*

Zdania. *Handwritten examples of sentences using the shorthand symbols.*

List kupiecki.

W biurze handlowem, gdzie wysyła się często kilkadziesiąt i więcej listów dziennie, załatwia się korespondencję w ten sposób, że szef daje stenotypiście albo krótkie wskazówki (dyspozycje), a ten na podstawie stenograficznych zapisków układa list w całości, albo też dyktuje mu tekst listu w całej rozciągłości. Biegły stenograf, znający utarte formy listu kupieckiego oraz zakres interesów, w jakich działa dane przedsiębiorstwo, znajdzie szerokie pole do zastosowania skrótów. Stale tedy i w sposób najprostszy powinien skracać: zwroty, powszechnie przyjęte w listach kupieckich, wyrażenia i nazwy, w danem przedsiębiorstwie najczęściej się powtarzające; w szczególności: nazwę i siedzibę swego przedsiębiorstwa jakoteż nazwy firm i miejscowości, z którymi to przedsiębiorstwo pozostaje w żywszych stosunkach handlowych.

Oto przykłady, jak skracać:

firmy: *Handwritten examples of company abbreviations.*

miejscowości: *Handwritten examples of location abbreviations.*

daty: *Handwritten examples of date abbreviations.*

Imiona własne, oznaczone pierwszą literą, zaopatrujemy kropką.

1. Okólnik o otwarciu przedsiębiorstwa.

~ 21 12 21.

Wszystko co do otwarcia przedsiębiorstwa
zgodnie z postanowieniami zarządu
wobec wyjątków i szczególnych okoliczności
zgodnie z postanowieniami zarządu
i zgodnie z postanowieniami zarządu.

2. Żądanie oferty.

~ 25 3 32.

Wobec wyjątków i szczególnych okoliczności
zgodnie z postanowieniami zarządu
i zgodnie z postanowieniami zarządu.

3. Kontrakt kupna.

~ 29 3 32.

Wobec wyjątków i szczególnych okoliczności
zgodnie z postanowieniami zarządu
i zgodnie z postanowieniami zarządu.

4. Akredytywa pieniężna.

~ 10 21 32.

Wobec wyjątków i szczególnych okoliczności
zgodnie z postanowieniami zarządu
i zgodnie z postanowieniami zarządu.

5. Reklamacja.

~ 30. 21

Wobec wyjątków i szczególnych okoliczności
zgodnie z postanowieniami zarządu
i zgodnie z postanowieniami zarządu.

... ..
... ..
... ..

6. Orzeczenie rzeczoznawcy.

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

7. Ofiatowanie bonifikacji.

22 32

... ..
... ..
... ..
... ..

8. Żądanie wyższej bonifikacji.

52 32

... ..
... ..
... ..

9. Przyznanie bonifikacji.

... ..
... ..

10. Wywiad kupiecki.

6 12 32

... ..
... ..
... ..

Listy bankowe.

1. Okólnik.

№ 099 C.

Wszystkie banki i instytucje finansowe, w tym banki państwowe i prywatne, są zobowiązane do przestrzegania przepisów i regulacji, które dotyczą ich działalności. W szczególności należy zwrócić uwagę na przepisy dotyczące wymagalności, wymiaru i sposobu wypłaty należności. Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

2.

№ 102 36

Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

3. Otwarcie rachunku bieżącego.

№ 112 36.

Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

4. Przesłanie weksla do inkasa.

№ 152 36.

Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

5. Zmiana zlecenia.

№ 152 36.

Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

6. Zwrot weksla.

№ 162 36.

Wskazane przepisy mają zastosowanie do wszystkich transakcji bankowych i finansowych, które są realizowane w ramach systemu bankowego. Należy również pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji i raportowania w określonych terminach.

7. Winkulacja i akredytywa.

182 36

Handwritten notes in cursive script, likely a ledger entry or account record, starting with 'Handwritten notes...' and containing various numbers and symbols.

1202 36

8. Handwritten notes in cursive script, continuing the ledger entries with numbers and symbols.

9. Przyznanie kredytu wekslowego.

1252 36

Handwritten notes in cursive script, detailing the granting of a bill of exchange credit, including various numerical values and symbols.

10. Przesłanie zamkniętego rachunku bieżącego.

152 36

Handwritten notes in cursive script, describing the sending of a closed current account, with various numbers and symbols.

11. Kredyt niepokryty.

1 36

Handwritten notes in cursive script, detailing an uncovered credit, including various numbers and symbols.

12. Udzielenie kredytu.

5 36

Handwritten notes in cursive script, detailing the granting of a credit, with various numbers and symbols.

Jak nabywać wprawę w stenografji?

Po dokładnem przerobieniu zasad stenografji popracować trzeba nad tem, aby nowem pismem władać tak swobodnie i biegle, jak pismem zwykłym. Koniecznym warunkiem jest ćwiczenie choćby krótkie, lecz przez pewien czas codziennie. Jak je przeprowadzić?

Niedługi ustęp przestenoграфować ołówkiem dokładnie, poczem stenogram odczytać — nawet parę razy. Trudniejsze znaki, jeśli są, utrwalić w pamięci przez kilkakrotne napisanie. By nabyć biegiłości w pisaniu praktycznie jest ten sam ustęp przestenoграфować suchem piórem na gładkim papierze, nie patrząc pod pióro, lecz w książkę, a to celem mechanicznego wyrobienia ręki. Takie ćwiczenie można powtarzać kilka razy tak długo, aż się osiągnie żadaną szybkość (podług zegarka). Ustęp, tak przerobiony, dać komu do podyktowania w oznaczonem tempie z odliczoną liczbą słów. Dyktujący powinien pewną liczbę wyrazów, łatwą do zapamiętania, wypowiadać płynnie, a tylko długość przestanków stosować do szybkości dyktatu lub do biegiłości piszącego. Taki sposób dyktowania ułatwia zrozumienie treści, dobór odpowiednich skrótów logicznych, a nadto zbliża dyktat do mowy żywej. Stenoграфować należy spokojnie, nie nerwowo, podczas pisania nie poprawiać błędów, dążyć do nabycia pisma płynnego, bez wahania i namyślenia, bo to zwalnia pismo bardziej niż najdłuższe znaki. Do ćwiczeń należy dobierać ustępów różnej treści, aby przyswajając sobie coraz inne wyrazy i zwroty. W miarę nabywania wprawę przygotowanie do dyktatu może być coraz krótsze, dyktat zaś coraz dłuższy.

Niekiedy można użyć innego sposobu ćwiczenia: stenoграфować między wierszami druku (np. na gazecie), podpisując znaki pod wyrazami.

Znakomitym środkiem utrwalenia zasad stenografji jest częste odczytywanie wzorowych stenogramów i wreszcie udzielenie tej nauki innym.

Aby odczuć dobrodziejstwo stenografji, trzeba ją zupełnie opanować, jak pismo zwykłe, by posługiwać się nią z tą samą swobodą i łatwością; wówczas dopiero stanie się ona naprawdę niezbędną pomocą i ułatwieniem codziennej pracy.

Dobre usługi oddałby abecadłowy spis najpotrzebniejszych skrótów, który można sobie ułożyć na podstawie podręcznika. Te skrócenia trzeba sobie z czasem przyswoić jak znaczniki.

Ustępy do czytania.

Pismo zupełne.

Człowiek mechaniczny.

Wielki jest w tym świecie człowiek mechaniczny
który nie umie myśleć, nie umie czuć, nie umie
rozumieć, nie umie kochać, nie umie nienawidzić,
nie umie być dobrym, nie umie być złym, nie umie
być człowiekiem. On jest tylko narzędziem,
którym inni ludzie chcą się bawić. On jest
jak zegarek, który chodzi, jak maszyna, która
pracuje, jak zwierzę, które żyje. On nie ma
żadnych uczuć, żadnych myśli, żadnych pragnień.
On jest tylko człowiekiem mechanicznym.

Mieszkańcy Marsa.

Wielki jest w tym świecie człowiek mechaniczny
który nie umie myśleć, nie umie czuć, nie umie
rozumieć, nie umie kochać, nie umie nienawidzić,
nie umie być dobrym, nie umie być złym, nie umie
być człowiekiem. On jest tylko narzędziem,
którym inni ludzie chcą się bawić. On jest
jak zegarek, który chodzi, jak maszyna, która
pracuje, jak zwierzę, które żyje. On nie ma
żadnych uczuć, żadnych myśli, żadnych pragnień.
On jest tylko człowiekiem mechanicznym.

Sk. 20 i 21 - co robienie nowego. Zym...
 ca. w. no ede de all in off - y⁶ in 20 w. no ede...
 of x. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 gr. in no y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 can ne ty. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.
 a. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y. 20 b. 27 y.

Stenografja dla najmłodszych.

Słow...
 de...
 si...
 I...
 w...
 D...
 k...
 w...
 u...

Podane są dane o ...

W tym celu ...

Mały świątek.

Dziś ...

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is dense and spans most of the page. It appears to be a collection of notes or a letter, written in a style characteristic of the 18th or 19th century. The ink is dark, and the paper shows signs of age, including some staining and slight discoloration. The handwriting is somewhat slanted and compact, with many small words and phrases. Some words are written in a larger, bolder hand, possibly indicating emphasis or a change in subject matter. The overall appearance is that of a well-used, personal document.

Wobec tego...
do...
...

Wobec tego...
...

Pismo skrócone.

Zarys dziejów stenografji.

Wobec tego...
...

... Tayloria 1786 ...
 ... 1837 ...
 ... 1822 ...
 ... 1899 ...
 ... 1869 ...
 ... Duployé ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

Organizacja biurowa przedsiębiorstw.

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

1. ... ..
 2. ... ..
 3. ... ..
 4. ... ..
 5. ... ..
 6. ... ..
 7. ... ..
 8. ... ..
 9. ... ..
 10. ... ..
 11. ... ..
 12. ... ..
 13. ... ..
 14. ... ..
 15. ... ..
 16. ... ..
 17. ... ..
 18. ... ..
 19. ... ..
 20. ... ..
 21. ... ..
 22. ... ..
 23. ... ..
 24. ... ..
 25. ... ..
 26. ... ..
 27. ... ..
 28. ... ..
 29. ... ..
 30. ... ..
 31. ... ..
 32. ... ..
 33. ... ..
 34. ... ..
 35. ... ..
 36. ... ..
 37. ... ..
 38. ... ..
 39. ... ..
 40. ... ..
 41. ... ..
 42. ... ..
 43. ... ..
 44. ... ..
 45. ... ..
 46. ... ..
 47. ... ..
 48. ... ..
 49. ... ..
 50. ... ..

Reklama.

... ..
 ... ..
 ... ..

The above is a list of the names of the
 of the ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

prob. 100% — 700000. 1000000. 1000000. 1000000.
Ch. 1000000. 1000000. 1000000. 1000000.
1000000. 1000000. 1000000. 1000000.
1000000. 1000000. 1000000. 1000000.
1000000. 1000000. 1000000. 1000000.
1000000. 1000000. 1000000. 1000000.

Klucz.

I. Alfabet.

1. **Znaki małe.** Kek ken ker kes kel, nen nek ner nes nel, rer rek ren res rel, ses sek sen ser sel, lel lek len ler les, nerek ńerek seler senes nesesor. Lęk sęk kęs rekę erę. Lenne senne kelner nerkę.

A: karne ręka lekka, kanał rana ranna karana kanarek lekarka nerka, sala sarna, laska lalka. As Anna asan realne, ale arena.

2. **Znaki średnie.** Berła leb bal baran basen bank bęben, pelen perelka łapa panna kanapa apel, deska ładne pada Adam, teren tępe tęskne antena akt karta talent patent altana aparat, gier nagie gęba ganek naganne zalega ranga, mebel małe matka daremne kamea alarm dałem dębem maskarada, zębem zaraza zasada, żer żart masaż, welna wesele wada wanna walka kawałek kawa. Bas zapas nas was, znalazłem gaz bez. **J:** jem jeź taje daję Marja serja jasne jawne, daj maj jej malej, bajka tajne sejm sejmem najdalej, tajemne zajęte.

U o: kula maku pakunek, nurek nudne panuje, rura naród paruje warunek zaród, suma sukna zapasu, Bóg buk burak rabuje, półka, dukat błędu, ratunek ratuj, mów ładnemu sejmowi zajmuje znajduje, góra pagórek regularne, zupełne, wulkan zalewu, juta kajuta, łuk luneta maluje żaluje metalu. Kaukaz nauka raut Saul Laura pauza zaulek, układ unja urna usłane uznane ulga ulewa upadek udaje umarłe ujemne użala uwaga utkane, ujdę ujme, aula Eubea, u nas.

3. **Znaki zwiększone i wielkie.** Cel cegiel cenne ręce serce całe cud córka, radzę nędzne nędza, dzuma jeźdź zajeżdża, czym lecz ręczne czarne czas czasem czuje czujne, szereg nasze marszałek szuka, szczerze szczep le szczerze deszcz paszcza szczuple szczerzółne, Helena kuchenne hak huk rachunek mech ducha zamachu, ferment farba fiaska.

O: bok boczne albo bogate abonament, Polska posucha polów, doradza podobne saldo dodatek dokłada, zahaczone, moje mojej mojemu darmo mocne, znowu znoszę nos, los lokal flota katalog, robota zarobek rozdane rozum, sosna soda pozorne dozorem mozolne żelazo, żona, pokoje szkodzę udoskopala, cofa polecone coroczne, zobaczę, honor, noszone, szczołka, woda wojna wojewoda, major jod, poufałe douczę. Są sobą dochodzą żołądek mają podobają majątek zając zająłem. Okno osada osadza osoba ozdoba osusza ocena obejmuje odznacza odjął ocean oaza obojętne kakao Leon.

Zadanie 1. Kasa kępa kuratela lekko, nalega numer panorama, renta rejent poranek rurka ropa, senat salon posuwa bosy mozolny, legat lazur lojalny łuska nalóg, belka będą baczne boczny bunt, pelża pędzę sęp parasol puszcza potęga, dekada dębem dalsze dusza dosadne, tkanka tabela tunel topola, giełda posąg gardzę gięte guma gorączka, mewa męźne marmur moknę, zegarek załączony pozuje zobaczono, żegniam żaloba żupa ważono, werwa weselnego zawód zawodzę, cecha całun

cudzego cofnę, pogodzę jedzą, jeżdżą zajeżdżają, czekolada czapka czołem czujnego, szef szew szablon szumne szosa, Szczepan szczędzę namaszcza deszczu dopuszczono, helm chałupa humor choroba, jezdne majaczą pojał juczne czekaj całej najdalsze pojemne, echo energię aleja alabaster apteka asesor azot atom reaguje upomnę, ukochane uczzone oszukał oszczędne ogólno pouczą.

4. **Skrócenia.** Zdania. Umarł upadł poszedł zawarł, jabłko, doradca doradczę, oddaje oddech oddalony rozsada rozsua rozsądne zaalarmuje zaatakuj. Na nowy rok. O połowę. Do naszego domu. Co cudze, to lepsze. Chodzę na naukę. Mam serce. Całem sercem. Ponoszę karę. Zapłacę całą sumę. Jak na owe czasy. Bogaty zapas. Kupno na raty. Dwa funty. Rób, jak należy.

Znaczniki. Zaraz oraz teraz, samego samemu samej, każdego każdemu każdej, jednego jednemu jednej jednak jednak, różnego różnemu, żadnego, potrzebne potrzebuje, chcesz zechcą, taka, którego któremu którem można jestem, jak jakiego jakiemu jakiej, to jest, jest to, o tem, na tem, po tem, od tego, tego samego, tem samem, ta sama, tej samej.

Raz¹⁾ po raz. Coraz to nowe. Za każdym razem. Na sam początek. Ta sama forma. Płacę każdą cenę. Za żadną cenę. To jest ten, którego szukam. Ten sam akt. Tego samego gatunku. Łaska lub kara. Od tego zacznę. Do tego czasu. Bez żadnego celu. Różne są cele. To jest moja szczerza rada. To jest nasza deska ratunku. Bezowocna nauka. On jeden za mną. Jeden za każdego, każdy za jednego. Ten laje, kto daje. Jak potrzeba, to jestem. Kto dba, ten ma. Sądzę, aż poznam. Nauka jest pokarmem dusz. Jaka robota, taka też zapłata. Bez was pójdę. Jak chcę, tak mam. Zajął nas ten sam szczegół. Da, co kto może. Czas już na to.

Zadanie 2¹⁾. Lekka ręka. Surowa ocena. Błędny sąd. Baczna uwaga. Rozsua zasłone. Czeki nas kara. Robota już dokonana. Rozległe pola orne. Rób tak, jak polecono. Dumne noszę czoło. Bez serc, bez ducha. Jeden mało dokona. Pokora mocnego pokona. Czarna noc panuje, daleko jeszcze do rana. Ten jest bogaty, kto ma rozum. Cała suma już zapłacona. Jak ochota, to robota. Jak mógł, tak szedł. Ten da, kto ma. Coraz to nowa klęska. Usnął snem głębokim. Sam jeden tego dokonam. Teraz pora na to. Dam, skoro potrzeba. Co głowa, to rozum. Bacz na każdy szczegół. Sam podolał bez was.

5. **Spółgłoski miękkie.** Moralnie otoczenie południe najmniej najtaniej udaremnione kolonjalne zadaniu nieudolne nieufne niosą natechnione, lekkie ankiera angielskie kierunek, siew sięga sielanka posiada uniesione osiągnę mosiądz, morze tchórz podejrzenie rzadkie urządzenie rządca porzucone, biegnie ubiera białe biuro zarobione, pieśń piasek pióro piorun kupione, zamierza mieszkaniec akademja ekonomja miota, wierne wiejskie wiadomo zawiode, ziemia więzienie ziarna ziolo, ciebie clemnieje ucieczka uciecha wiecie czekajcie zajęcie leciał pociaga rozciaga, dzień pójdzie bądź bądźcie, codziennie dziesiętne narzędzia wiedzione, szafie Zofja fjołek, partja partja, energia energja legjon, dialog melodia, monarchja.

¹⁾ Znaczniki wyróżnione są pierwszą literą tłustą.

Zdania. Nie mówię, kiedy nie umiem. Tam jest, gdzie potrzeba. Niech się nie miesza między nas. Serce łączy do tego, co jest piękne. Niekiedy jedna maleńka wada oszpeca piękną rzecz. Nie lędz się nadzieją, ponieważ nadzieje często zawodzą. Mów nareszcie, jak, gdzie, kiedy. Czego nie posiadam, tego oczywiście nie dam. Nie wątpię, że dacie, skoro macie. Poznaj samego siebie. Sam się sobie podoba. Jak nowy pan, to nowy rząd. Dziecię za rękę, matkę za serce. Co osoba, to nowa odmiana. Nie sądz rzeczy po pozorach. Rad nie pamiętacie. Nieś pomoc, gdzie jej rzeczywiście potrzeba. Para wodna osiada na ciążach jako rosa. Nie ten ubogi, kto mało ma, ale ten, kto wiele żąda. Żadna ofiara nie będzie za mała. Apatja nas ogarnia. Diagnoza choroby jest podstawą jej leczenia.

Zadanie 3. Nie leń się. Poniesiona szkoda będzie zapłacona. Niosą nam pomoc. Fortuna jest ślepa. Sosna rośnie na piaskach. Ciemna noc zapada. Nieudolnie zabierasz się do tego zadania. Potrzeba łamie żelazo. Cieszę się waszem weselem. Słabe ramię, lecz mężne serce. Od ziarnka do ziarnka, a będzie miarka. Sen mara, Bóg wiara. Uderzono na alarm. Łuk jest miarą kąta. Młodzież nadzieją narodu. Nafta jest to ciecz zapalna. Diagnoza jest podstawą leczenia choroby. Geologia jest nauką, która bada skład skorupy ziemskiej. Pozostawiono nam zupełnie wolną rękę. Czas to cenna rzecz. Nie sądz rzeczy pó pozorach. Rzecz zupełnie dla nas obca. Rzecz nowa, ale nie lepsza. Nareszcie odszedł. Odzież bawełniana jest tańsza od wełnianej. Nie dbam o pozory, ponieważ wiem, że te często ludzą. Tak oczywiście jest, jak mówię. Powie ten, kto rzeczywiście wie. Gdzie serce, tam łaska. Jabłko pada niedaleko od jabłoni. Nie zgadzam się pod żadnym warunkiem. Dzień wesela, a potem bieda. Od pozoru daleko do oskarżenia. Morze potężnie faluje. Wola góruje nad rozumem.

6. Dźwięki i, y. Rynek, wierzy, żyje pożytek używane łożysko położył, upadłszy, czyta ojczyzna, szczyt marszczy, kino męski, kłisza dolina bielizna okolica najbliższe, syn ciosy zasilek, uzyska zimne najzimniej, obcy ucisk płaci, ubodzy dziś młodzi, bywa pobyt bilet bibuła polubiłby, pyszne pisze szpital, myśli pomyslnie omyłka gmina minuta termin regulamin miłosierdzie, wysokie wykład wykupno wynajdzie wina, rolnych nic obietnica niczego pośredniczy, tytoń taktyka nietykalne polityka, fałdy melodji, ginę religji, szafy filozofji, partji. Iluzja Ignacy inżynier imienne. Każdy jedyny rzeczy jaki który taki takich takimi żeby różnica. Żyj życie bij rodzinne czyjego wyjątek.

Zdania. Jeżeli kiedy, to teraz popisz się. Rób tylko to, co umiesz. Co dokuży, to nauczy. Ufaj tylko sobie. Każdy rad temu, czego sobie życzy. Uważaj, abyś nie poniósł szkody. Gdy potrzeba, sam sobie najlepiej poradzę. Waleczna ręka i serce wielkie. Bóg dla wszystkich, każdy dla siebie. Podarek wiąże język. Tęsknię za domem rodzinnym. Uroda szybko mija. Dzban wodę nosi, póki się ucho nie urwie. Kto robi, ten się dorobi. Higijena zapobiega epidemjom. Co wieś, to inna pieśń. Rzemieślnika poznasz po jego dziele. Dorobek pokoleń wojna zniszczyła. Nie gniewaj się na fakty, bo im to jest obojętne. Każda reguła ma wyjątek. Tak mówię, jak widziałem. Liczne niziny Polski były niegdyś porośnięte lasem.

Zadanie 4. Orły gnieźdzą się na skałach. Religja jest potrzebą duszy ludzkiej. Gdzie mus, tam niema wyboru. Zaszczytne to bliźny. Liście są organem oddychania roślin. Nasiona limby są jadalne. Głoski wyraża się literami. Ołów jest metalem miękkim i ciężkim. Cenę oblicza się od wagi netto. Tajna rada sultana tureckiego nazywała się dywanem. Im głębsza rzeka, tem ciszej płynie. Często rzecz wydaje się inną, niż rzeczywiscie jest. Czas zabijamy, a on nas zabija. Rozum potrzebuje do działania zimnej uwagi. Akcent języka polskiego jest nieruchomy. Zarośla, błota, bagna i wydmy są nieużytkami, Rok był nieurodzajny, ponieważ posucha wysuszyła glebę. Lód jest lżejszy od wody, dlatego po niej pływa. Porządek jest duszą wszystkich rzeczy. Mówię tylko to, co wiem. Jeżeli nie macie, nie dajcie. Mylnym jedzie torem. Każdy sam wie, co go boli. Bóg ludzi ludźmi karze. Indje są ojczyzną ryżu.

7. Przedrostki: nadmiar nadmieniam nadto nadewszystko, przedmowa przedgórce przedsiębierze przedtem przedewszystkiem sprzedaje sprzedal, odpada odporne odpoczywa odpiera odpis odpisuje, wnet wręcza wcale wczoraj w imieniu wciąga w układzie w innym, przedwczesny przedwczoraj przedsięwzięcie zawdzięcza niewdzięczne zawsze owszem zewsząd powszednie powziął ówdzie zawczasu podówczas wówczas. najsumienniej jak najszumniej, bezustanny wyuczony odpuszcza, nazywa nawzajem napada opęda uwaga uziemienie opieka napis owiewa nawija.

Przyrostki: liść ujęć gość rozcięć być uwierzyć rozjaśnić żyć rozróżniać pojednać chcieć, nie może wiedzieć, nie mógł widzieć, nie da sobie ubliżyć, chcę pisywać, nie mógł zapamiętać, na dwie części, niech każdy płaci, należy umieścić, jakkolwiek jakikolwiek cokolwiek aczkolwiek którykolwiek gdziekolwiek kiedykolwiek, dzielność działalność miłość szczerłość radość nicość wielkość wysokość mnogość gorliwość chyżość płochłość litość gęstość wdzięczność doskonałość doniosłość zawisłość dojrzałość rozciągłość uczciwość łatwość możność umiejętność ważność punktualność różność jedność, państwo znawstwo rolnictwo sąsiedztwo górnictwo bogactwo, połów połówka Polaków losów wskazówka zamiarów pisarzów szybów sklepów tomów obyczajów synów palców wpływów gotów punktów, targowe masowy domowego balowa wzorowemu surowej ciężarowych czasowe obyczajowe fachowe gotowe nowość narodowość zajmować obserwować łaskawy ciekawemu szczęśliwy uczciwy szanowne rentowne wymowne całkowicie żydowskie, sprzedaż, niż, jaśniejsze dzisiejsze mniejszość, mogliśmy wiedzieliśmy przedmieście szczęście, fizyczne muzyczne mechaniczne pedagogiczne energiczne polityczne faktyczne pożyteczne ostateczne estetyczne symetryczne egoistyczne elektryczne charakterystyczne historyczne analogiczne, kupieckie niemieckiego katolickie akademickiej, marzyciel wierzyciel aktem pustego w tych zajętych listach, dając oczekujące polecającego zakładającemu zajmującą znajdujących umożliwiająć widząc.

Zdania. Ciężar to ponad siły. Przed nami roztacza się bezmiar wód. W czasie wojny marzymy o pokoju. Co w sercu, to na języku. Za co jesteś niewdzięczny, tego nie jesteś godzien. Jak raz, to niezawsze. Nazywaj każdą rzecz po imieniu. Kiedy dosyć, po cóż więcej. Kto zawinął, musi ponieść surową karę. Jeżeli nie może być tak, jak chcemy, chcemy tak, jak być może. Im więcej rozmyślasz, tem ciemniejsze myśli.

Należy rzucać tamę zabobonom. Rzeczy doskonalej nic ani dodać, ani ująć nie można. Lepiej pamiętamy to, co widzieliśmy, niż to, co słyszeliśmy. Co masz dać, daj natychmiast. Więcej niż kiedykolwiek potrzebują pomocy. Ciężar ciała wyraża się wielkością ciśnienia, jakie wywierają na punkt podparcia. Umieście używać wolności. Egoizm nie zna litości. Unikaj ujemnych wpływów. Innym rozdając, o sobie pamiętaj. Za szybko sądząc, błądzisz. Symetryczny układ części budzi w nas upodobanie. Nie kocha się tych, których się nie szanuje. Oskarżenia nie wolno opierać na pozorach, lecz na niezbitych faktach. Wielkie bogactwa leżą dotychczas w ziemi bezużytecznie.

Zadanie 5. Bez ochoty niema roboty. Bohater niesie życie w ofierze. Każdy szczęście w sobie nosi. Nie dam się zawstydzić. Nie od wczoraj cię znam. Nie ciesz się przedwcześnie. Fałszywy wstyd oddała wielu od cnoty. Co nie umie żyć, to i żyć nie będzie. Niema reguły bez wyjątku. Człowiek umie znosić każdy klimat. Nie zapomnij żadnego szczegółu. Potrzeby ludzkie wciąż wzmagają się. Dając, pamiętaj o sobie; biorąc zaś, pamiętaj o innych. Rzecz jakkolwiek mała, ale cała. Jeżeli nie posiadamy tego, co byśmy mogli posiadać, to o wiele mniej nas boli, niż to, że nie posiadamy tego, co już posiadaliśmy. Nie ufaj szczęściu. Znalazszy, oddaj. Gdziekolwiek będę, mego planu nie zaniecham. Polityka unika szczeroci. Miłość bliźniego jest tem lepsza, im jest szersza. Późorna wielkość zależy od oddalenia. Oszczędność bogaci ludzi. Nie osiągniesz celu, jeżeli nie będziesz usilnie starać się wyzyskać wszystkie możliwości. Rzeczywistość daleka jest od ideału. Chcieć to znaczy móc. Dotychczas poznaliśmy następujące znaczniki: raz, wyraz, zaraz, sam, samego, samej, każdy, każdą, w każdej, lub, że, żeby, kiedy, niekiedy, gdzie, nigdzie, rzecz, rzeczy, w rzeczy samej, który, która, którego, której, w którym, wobec których, którykolwiek, bez których, ten, w ten, do tego, przedtem, w tem, ten sam, tego samego, tak, taka, też, niejeden, jednak, w niejednym, ktokolwiek, chociaż, w potrzebnej, nie jest to, w jakiej, przed takim, w takich, w tych, mianowicie, nareszcie, rzeczywiście, oczywiście, jeżeli tylko, gdy, nigdy, niegdyś, dla tych, we wszystkim, więcej, w tamtejszym, tutejszy, zamiast, natomiast, natychmiast, dotychczas, chcę, nie zechcę, wątpię, widzi, aby, byłem, może, ważna.

II. Grupy spółgłoskowe i zgłoskowe.

1. Grupy spółgłoskowe z l, k, n: błyszczry obłuda, dłoń dług przedłuża, człowiek, tlen tłumaczenie, flota, wykład, wypływa płótno, słońce ślad ślub, gleba główne, zlecenie złudzenie, chleb, większe większość kształt wykształcone, lampa, skandal mandat, pyszne. Panował odnowa, wiedział, kosztą, komenda komedia kompas komitet znakomite, kopalnia,

Zadanie 6. Fałsz rychło¹⁾ wyjdzie na jaw. Złe sumienie jest największym ciężarem. Długo myśl, szybko czyn. Gdy bierzesz, uważaj, za za co i skąd. Nie wolno nam sobie samym pobłażać. Dumnym może być ten, kto pokonał w sobie zły nałóg. Ozon jest odmianą tlenu. Lasy mają wpływ na złagodzenie klimatu, działają więc podobnie jak morze.

¹⁾ Łączek wskazuje grupę spółgłoskową.

Największy ciężar właściwy ma płatyna, a najmniejszy wodór. Nie wydad sądu jedynie na podstawie zewnętrznych oznak. Szczerze podzieli się tem, co masz. Działamy według szczegółowo obmyślonych planów. Najwięcej karygodna zła wola. Nie ten ubogi, kto mało ma, ale ten, kto wiele żąda. Szlachetny myśli o sobie samym na końcu. Komórki, wchodzące w skład ciała ludzkiego, różnią się między sobą kształtem, wielkością i składem wewnętrznym. Żeglarze na morzu kierują się kompasem. Komisarz odbiera zlecenie od komitenta. Miarą wartości człowieka jest jego użyteczność publiczna.

2. Grupy spółgłoskowe z s, z: Smaczne, z mojego zmiana ziemne rozmaitość, śmiałość uśmiech, staranie ustęp stosunek puste stopień został pozostawił istniejące amnestja, z tematu, atmosferyczne, z faktu, zgoda niezgodność, z dzisiejszego, z szkoły, spełnia wspaniałość usposobienie, z pełnego, śpiew, swe swój swojego swojemu swoich swobodne, zwyczajne zwycięstwo zwinę rozwija nazwisko rozwiąże, świadomość, oświadcza doświadczenie, schody, scena zwycięzca, ściana uścisk mieści mściwość, zbyt niezbyt, ze wspaniałych z życiem, sens, weksel kodeks maksymalne, książd książka, personal morskie. Rysunek úmysł, pospolite pospieszne, bezpośrednio bezspornych, dysponuje dyscyplina, wykaz, kościelne ukońne. Język polski, pomyślny wynik.

Zadanie 7. Dla każdego miejsce się znajdzie. Cnota jest siłą, która usposabia do ciągłych ofiar. Niechętnie zwierzam się. Swą własnością możesz rozporządzać według własnej woli. Co się rychło roznieci, nie długo świeci. Śmiałym szczęście pomaga. Co się źle obiecuje, gorzej się spełni. Kto oświadcza swój afekt, cudzy nawzajem pobudza. Bajka mieści w sobie sens moralny. Oświata jest największym skarbem narodu. Nie zbłądzisz, póki bitego pilnujesz toru. Zło chodzi często w parze z milczeniem. Zwykle kto wiele mówi, ten mało czyni. Dyscyplina potrzebna jest wszędzie, gdzie większa ilość ludzi dąży do wspólnego celu. Zboże należy do najważniejszych roślin spożywczych. Jare zboże sieje się na wiosnę, a zbiera się tego samego lata. Łączenie spółgłosek rozróżniamy pośrednie i bezpośrednie. Rozsądek nakazuje rozważać każdą rzecz dokładnie. Dysponent zastępuje właściciela firmy.

Grupy spółgłoskowe z r, rz: brak dobre dobrowolne fabryka • wzbronione olbrzymie wybrzeże, trafne tragedia stronnictwo wszechstronne katastrofa trudność niestrudzone trzyma jutrzejszy mistrz ostrzeżenie, cyfra francuskie front, ogranicza groźba zgromadzenie gruntowne grzywna, zwrotu we zwrotach, wrze, zrobione, ochrona chrześcijaństwo, pretensje pracuje uprasza praktyczne, przeciw uprzejme przyjęcie przeszłość przyszłość przyjaciół przyczyna przyjmuje uprzyjemnić naprzemian przestrzeń przyzwoite sprzeczne, katedra drugie podróż drzewa, iskra kraj obraz krótkie wkrótce kronika krzyż, klamra, drożyna drzące, prośba projekt przodem, mrok, wzrok bezrobocie wzrasta wzruszone, środek, serdeczne. Czerpie Kazimierz lekarz korzysta order.

Zadanie 8. Nie początek lecz koniec wygrywa. Według stawu grobla. Trudno ochocie narzucić wędziła. Bez zdrowia niema szczęścia. Chytróść milcząca gorsza od głośniejszej. Liść zdradza chorobę roślin. Lepsza zwłoka, niż pospiech i strata. Instykt bywa trafnym doradcą. Droga do szczęścia usłana jest różami i cierniami. Bajka jest starą prawdą. Kto

cudzego pilnuje, własne traci. Kapitał, niosący procenty, pracuje dla swego właściciela. Tylko prawda może dać skrzydła natchnieniu. Stała troska skraca życie. Religia jest mistrzynią moralności. Każdy człowiek ma jednakże prawo do szczęścia. Przebaczenie jest ulgą dla sumienia.

Jasność jest pierwszym przymiotem mowy. Diament jest krystalicznym węglem. Krochmal jest częścią składową zboża. Ta sama treść przybiera różne formy. Koło zębate służy do przenoszenia ruchu obrotowego. Łodyga pośredniczy w przewodzeniu soków między korzeniami a liśćmi. Środki należy zastosować do położenia. Śnieg odbija promienie słońca. Garstka pokonywa zapalem olbrzymią siłę. Co przynosi korzyść, nie zawsze jest pożyteczne. Szerokie ujście rzeki jest korzystne dla żeglugi.

4. Grupy spółgłoskowe z w: Obwód obwieszczenie obwinia, odwaga Jadwiga Ludwik jedwab obydwa, ćwicze, barwne przerwane trwale trwoga, kwaśne kwit kwota, twarz utworzone stworzone załatwione, chwiejność lichwa zachwiane schwyć, gwarantuje gwóźdź gwiazda, dzwon dźwięk dźwiga nadzwyczajne odzwierciedla, Szwajcarja, czwórka. Obawa wybawić obywatel, słowo, równe porównawcze, dziwne dziwaczne nadspodziewanie, towar towarzysz, chował, dawne przedawnione dowolne zadowolone dowcipne dowód udowodnić, powtórzenie powstanie z poważaniem powód powyższe powietrze powierzchnia powiedział odpowiedział, powrotne, powraca, prowadzi odprowadził.

Zadanie 9. Porcelana jest twardsza od szkła i stali. Genjusz otwiera nowe drogi. Co ludzie radzi słyszą, w to łatwo wierzą. Kto się wielu dróg chwytą, nie idzie, lecz błądzi. Nie działaj wbrew sumieniu. Nawet najlepszy błądzi. Co się odwlecze, to nie uciecze. Głupi zawsze znajdzie głupszego, który go pochwali. Rify podwodne są niebezpieczne dla żeglugi. Szczęście uwalnia wielu od kary, ale od obawy nikogo. Na równiku każdy dzień jest równy nocy. Przykład więcej znaczy niż słowo. Dziś do nas należy, jutro niepewne. Daleko od oskarżenia do dowodu. Dowcip póty miły, póki nie cudzym kosztem. Po silnej budowie poznasz silne fundamenta. Rzecz zrywką nie wywołała zdziwienia. Nie wszystkie obyczaje ludzi starszych naśladujcie, nieraz bowiem rzeczy, które przystoją starym, nie przystoją młodym. Bezsensowność towarzyszy wielu chorobom.

5. Wyrazy obce. Realne muzealne idealizm, indywidualne aktualne punktualne, liceum gimnazjum prezydjum studjum, notariusz nuncjusz, Tadeusz neutralne Europa, materiał notarialne komisarjat, komisjonalne kwestjonuje kolekcjonuje. Arcydzieło arcybiskup arcyksięstwo, eksport ekscentryczne egzamin egzemplarz egzekwuje, koncesja kontrola kontynuuje konsorcjum, republika represja reprodukuje repertuar, rewers rewizja rezerwuar reskrypt, transport transparent, dewiza dywidenda dywizja.

Przyrostki. Stacja reakcja egzekucja dyspozycja dyferencja definicja konsumpcja emigracja aspiracja instrukcje inwestycji intuicją orientacja restauracja cywilizacja, fikcyjne rewolucyjne likwidacyjne atrakcyjne komunikacyjne organizacyjne korespondencyjne reprezentacyjne ilustracyjne, socjalny specjalne oficjalne komercyjne racjonalne międzynarodowe, socjalistyczny nacjonalistyczne -lista racjonalizm, parter dyrektorów amatorskie terytorjalne audytorjum, komentarz, egzekutywa kooperatywa

negatywne pozytywizm definitywne, stenografia geograficzne stenografuje stenografować, natura kulturalne struktura literatura.

Zadanie 10. Żadna teoria nie jest pewna. Ekspertyza komisjonalna wyświetliła aprawę. Pierwszy akt dramatu daje ekspozycję treści. Konkordat reguluje stosunek Kościoła do państwa. Ruch został stłumiony środkami represyjnymi. Transport kołowy ma obecnie jedynie lokalne znaczenie. Agitacja dąży do pozyskania ludzi dla pewnych zasad lub interesów. Dyplomacja kieruje polityką internacjonalną. Podatek konsumpcyjny opłaca producent lub kupiec, potrącając go sobie w cenie towaru. Reflektor odbija promienie świetlne. Pozytywizm uznaje eksperyment za jedyne źródło wiedzy. Najbardziej korzysta się z lektury przez ekscerpty. Etnografia opisuje umysłowe właściwości ludów, plemion i ras. Bibliografia jest nauką pomocniczą historii literatury. Naturalizm w sztuce wymaga wiernego oddania rzeczywistości.

Przegląd znaczników.

Aby, abym, abyście. Aż, aż do.

Bardzo, najbardziej, im bardziej, tem bardziej. Bowiem, albowiem. Był, byłbym, byliście, pozbył, przebył, przybył. Bezpieczny.

Chcę, zechcę, chciał, chcąc, chciwość. Choć, choćby, chociaż, chociażby.

Dla, dlaczego, dlatego. Dokąd, odkąd, skąd, znikąd, poniekąd, skądinąd. Dotąd, odtąd, stąd, stamtąd. Dotychczas, -czasowy. Dopiero

Gdy, gdyż, nigdy, niegdyś. Gdzie, gdzież, nigdzie, gdzieś, gdzieindziej. Istotny.

Jak, jakiego, jakiemu, jakim, jakiej, jakich, jakże, jakkolwiek, jakikolwiek, jakoteż. Jeden, jednego, jedność, jednak, jednakże, jednakowoż, jedyne, pojedyncze. Jest jestem, jesteście, nie jest, jest to, to jest. Jeszcze. Jeżeli. Już.

Każde, każdego, każdej, każdych. Kiedy, kiedyż, kiedyindziej. Koło, około. Kto, któż, ktoś. Który, które, która, którego, któremu, której, których, którymi, w którym, którykolwiek, którzy. Lub.

Mianowicie. Między, pomiędzy. Mimo, pomimo, mimo to. Może, mogłem.

Nad, nadto. Naprzód, nasamprzód. Nawet. Niżeli, aniżeli.

Obecny. Obfity. Obowiązek, obowiązki, zobowiązanie. Oczywiście, oczywistość, oczywisty. Pewien.

Podług, według. Ponieważ. Potrzeba, potrzebne. Powszechny. Prawo, prawa, prawem, prawnego, uprawa, sprawa, wyprawa, rozprawa, przeprawa, sprawiedliwy, sprawiedliwość, sprawiedliwego, sprawozdanie, sprawozdawca, sprawozdawcze, uprawnione, poprawne, prawowite, prawnicze, prawomocne, prawowierne. Prawda, wprowadzie, prawdziwe, prawdziwego, prawdziwość, prawdopodobnie, prawdopodobieństwo. Prócz, oprócz tego. Przeciw, przeciwieństwo, przeciwko, przeciwnik, sprzeciwia. Przed, przedtem, poprzednie, sprzedaż. Przez, samo przez się. Pomoc -niczy zapom.

Raz, razem, teraz, terazniejszy, terazniejszość, wyraz, wyrazów, wyrażenie, wrażenie, wyobrażenie, przerażający, każdorazowy. Różne, różnego, różnica. Rzecz, rzeczowe, rzeczywiste, rzeczywistość, rzeczywście, urzeczywistnić.

Sam, samych, samodzielne, samoistne. Śród, spośród, środek, średni. Tak, taka, taki, takiego, takiemu, takich, taki sam, takie. Tamtejsze. Ten, tem, tego, w tem, przytem, zatem, przedtem, od tego, do tego, tamten, tamtego, tego samego. Też, otóż. Trzeba. Tudzież. Tutejsze, tutaj. Tych, w tych, z tychże, tamtych. Tylko.

Wątpię, zwątpienie, wątpliwość. Ważny, poważny. Wbrew. Wewnątrz, zewnątrz. Widzi. Więc, więcej, najwięcej, jak najwięcej, mniej więcej. Własne, własnego, własność, właściciel. Właściwe, właściwego, właściwość. Wobec, wobec tego. Wrócić, wraca, powraca, zwrócił. Wreszcie, nareszcie. Wspólne. Wszystko, -ego, przedewszystkiem. Wtedy. Względ, względne, uwzględnić, bez względu. Zamiast, natomiast, natychmiast, natychmiasto we. Zresztą. Zwłaszcza. Żaden. Że, żeby, ażeby.

Liczebniki. 600, 2000, 300001, 500100, 1200000, 8600003, w pięciu, z siedmiu, trzy i pół, półtrzecia, sześcioro, pięciorakie, sześćkroć, dwunastej, dwudziestemu, dziesiątka, tysiące, dziesiątkuje. Pięciu, dwójka, podwójne, w dwójnasób, potrójne, poczwórne, dwoje, dwojgu, setka. Kilka, kilkoro, kilku, kilkakroć, kilkanaście, kilkunastu, kilkadziesiąt. kilkaset, kilka tysięcy, kilkanaście milionów.

II. Pismo skrócone.

Skrócenia mieszane.

1. Połączenie znaku końcowego. Pagórek, południe, sposoby sposobów, stosunków, środki środków, zwyczajów, kierunkom. Długi długiemu długich, drugi, formalny, ogólny szczególny, porządnym, średni, środkowy, posłuszny zasłużony, zbliżony, przybliżonego, południowemu, trudnego utrudniony zatrudnionych, wyświadczone przysługi, przekonany, konieczny. Powiedział odpowiedział, porzuciłem rozporządzali, oświadczył, przedłużając przypuszczając tłumacząc powracając zakładając, spodziewając się zastanawiający odpisując przekonywująco.

Ćwiczenie pochodzenie polecenie posiedzenie posiadanie pośredniczenie poświadczenie doświadczenie przypuszczenie przyzwyczajenie postanowienie spostrzeżenie ostrzeżenie zastrzeżenie urządzenie rozporządzenie zarządzenie zgromadzenie przygotowanie uwiadomienie potwierdzenie. Przyjaciół przedstawić nauczyciel okaziciel. Abstrakcja a-cyjny administracja a-cyjny amortyzacja a-cyjny arystokracja asystencja cywilizacja c-cyjny deklaracja delegacja demokracja demoralizacja dyrekcja dyspozycja d-cyjny ekspedycja spedycyjny egzystencja informacja i-cyjny interwencja inwestycja i-cyjny inauguracja i-cyjny klasyfikacja kl-cyjny konferencja k-cyjny komunikacja k-cyjny konsekwencja konsolidacja korespondencja -cyjny konstytucja konstrukcja legitymacja obserwacja plenipotencja publikacja reprezentacja restauracja sytuacja s-cyjny kwalifikacja k-cyjny satysfakcja. Dłużnik kierownik naczelnik południk pośrednik robotnik składnik urzędnik podręcznik porucznik. Chrześcijanin-mieszczanin mieszanina. Ojczyzna robocizna spuścizna cudzoziemczyzna, Stanowisko środowisko zjawisko. Akademicki katolicki ewangelicki bolszewicki protestancki. Artysta artystów ekonomista finansista idealista kapitalista konserwatysta optymista pesymista publicysta specjalista reakcjonista rewo-

lucjonista entuzjasta. Antagonizm aforyzm alkoholizm dualizm indywidualizm etatyzm fatalizm kapitalizm katolicyzm klasycyzm konserwatyzm kosmopolityzm liberalizm magnetyzm optymizm pesymizm patryjotyzm. Bezinteresowność cierpliwość ciężkość dokładność ewentalność formalność miejscowość mniejszość większość wyższość odpowiedzialność okoliczność publiczność przynależność należytość obecność obojętność punktualność sposobność wielkość wiadomość wysokość. Barbarzyństwo pośrednictwo biskupstwo błogosławieństwo bohaterstwo dostojęstwo duchowieństwo gospodarstwo górnictwo następstwo zastęstwo przewodnictwo przedsiębiorstwo naśladownictwo pełnomocnictwo podobieństwo pokrewieństwo województwo towarzystwo zwycięstwo. Bezżyteczny charakterystyczny faktyczny kapitalistyczny praktyczny publicystyczny prowizoryczny. Doktor kompozytor konserwator organizator. Ekspektywa dyrektywa konserwatywna fakultatywna aproksymatywna. Faktura karykatura konjunktura architektura.

2. Nadpisanie znaku końcowego. Dokumentem reprezentantom absolwentów fundamentów punktami alfabetem alfabetach kandydatem aparaty. Późniejszy energiczniejszemu doskonalszej. Ograniczał przedstawiał odpowiadał zamieszczali. Ograniczył zadość uczynił odprowadził lekceważył. Zaproponował reprezentował uregulował scharakteryzował zakwestjonował amortyzowali klasyfikował administrował reprezentowane opublikowanego. Pragnąłby sądziłbym poradziłibyście życzyłbym płaciłby przygotowałby. Pamiętacie odpowiadajcie. Anormalny anormalnego anormalnemu anormalnych oryginalny -nej -nego skonsolidowane -nych zaabsorbowany zagwarantowany zagwarantowanym zaprojektowany zaprotokołowany zdecydowany niezdecydowany zaaklimatyzowany. Magistrat komisarjat referat alegat proletarjat protektorat sekretarjat -rjatu parytet uniwersytet. Ceremoniał generał memorjał kardynał oryginalny oryginał -łów kwartał -alach. Ceremonjalny przypuszczalny uniwersalny terytorjalny, minimalny. Barbarzyńca chlebobdawca morderca prawodawca przedsiębiorca rzeczoznawca spadkobierca krzywoprzysięzca. Bateria bakterja buchalterja -rji artylerja gimnazja prokuratorja alegorja. Gospodarka niespodzianka obywatelka republika gramatyka, poplecznik rękodzielnik rzeczownik współpracownik spółzawodnik. Arbiter bohater charakter -rów -rom termometr. Gospodarz inwentarz preliminarz elektromierz gazomierz. Absolwent -entów fundament reprezentant protestant. Absolutorjum prezydium indywiduum audytorjum seminarjum kolegium prowizorium. Barbarzyński bohaterski cudzoziemski gospodarski obywatelski koleżeński republikański.

Bliskoznaczny błogosławiony drogocenny dziękczynny dobroczynny karygodny lekkomyślny wspaniałomyślny łatwowierny marnotrawny miarodajny międzynarodowy miłosierny średniowieczny wiarogodny wszechstronny -ność płaskorzeźba nowoczesny rękodzielo.

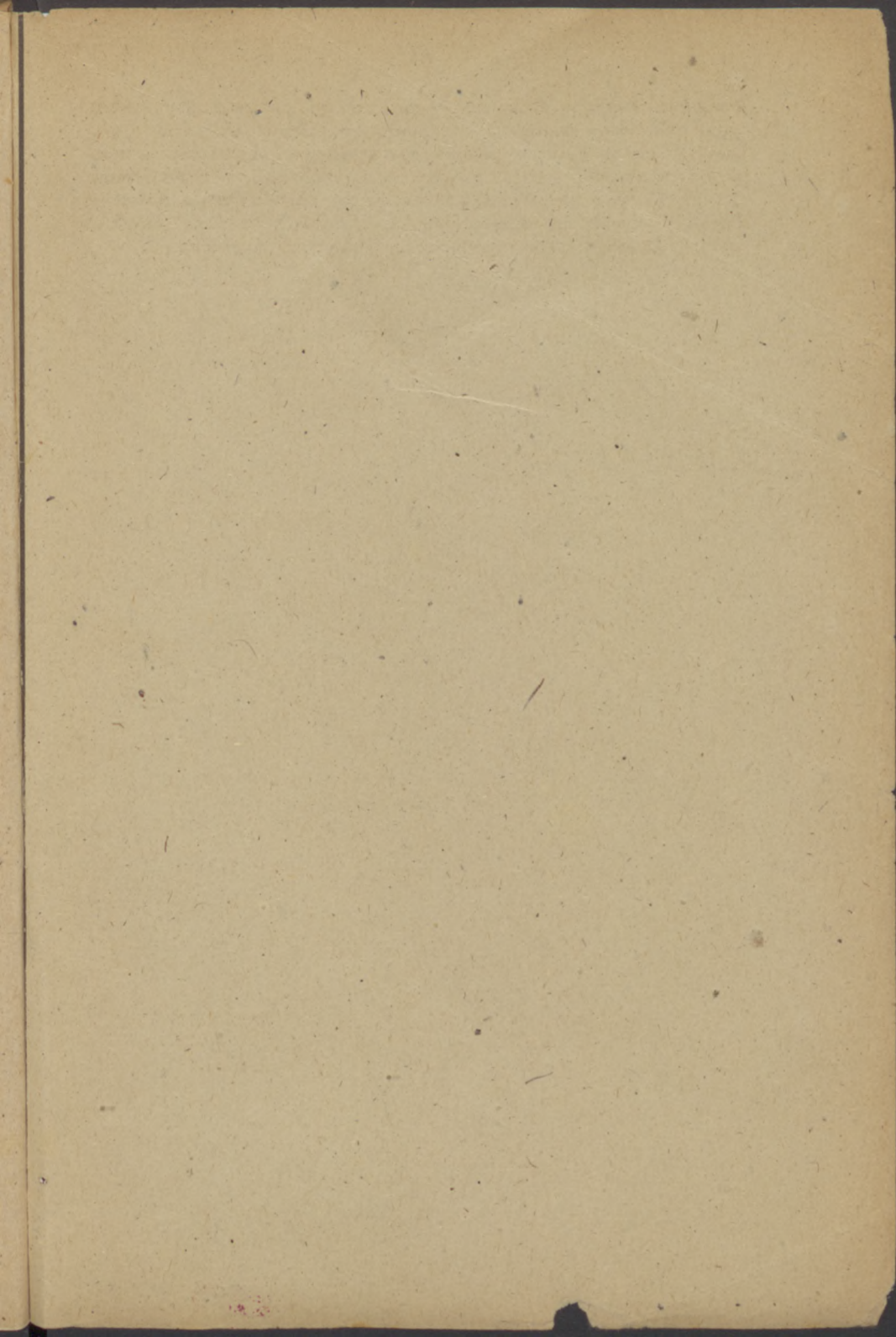
3. Podpisanie znaku końcowego. Dokumentu kierunku odpowiedzi opatrunku anormalnemu reprezentowanemu zwyczajnemu referatu alegatu uniwersytetu. Administruje aprowizuje proponujemy akceptujecie (za-jcie) amortyzuje angażuje -ują aklimatyzuje gospodaruje gwarantuje zapatruje charakteryzuje identyfikuje interesuje inwentaryzuje kapitalizuje kieruje likwiduje manifestuje ofiaruje protokołuje rehabilituje rachuje

inwigiluje. Aktualny asekurowany ewentualnego przypuszczalny rewolucyjny Gratulacja insynuacja konstytucja inauguracyjna. Abiturjent instrument prokurent. Gatunek kierunek opatrunek posterunek rachunek sprawunek wizerunek. Instruktor konstruktor konstruktorzy prokuratorów.

4. Skrzyżowanie znaku końcowego. Charakterystyka statystyka taktyka technika matematyka fabryka naczelnik. Przyczyna dziedzina wyżyna. Charakteryzacja repartycja demokratyzacja fabrykacja.

228 1509

Arch. Emigracji
Biblioteka

Główna
UMK Toruń

1393254

Biblioteka Główna UMK

300021016776